

Відбулося
пікетування
будинку СБУ
членами
Організації
захисту
політв'язнів.
Серед
вимог —
звільнення
ув'язнених
учасників
шевченків-
ських
урочистостей
9 березня.

Фото
Юрія ВЕНГЕРЕША.

Голос України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1783 р. Крим приєднано до Російської держави. ■ 1812 р. Народився видатний філолог-славист професор Харківського університету Ізмаїл Срезневський. ■ 1891 р. Помер український письменник з Кубані Василь Мова. ■ 1917 р. У Педагогічному музеї в Києві відбувся з'їзд українських юристів, на якому з доповіддю про державний лад України виступив М. Грушевський. ■ 1944 р. У гітлерівському концтаборі Заксенгаузен загинув Олег Ольжич (справжнє прізвище Кандиба), поет, один з керівників ОУН.

Яке майбутнє у вільних економічних зон

Сьогодні у Закарпатті з ініціативи Верховної Ради розпочинає роботу нарада-семинар, на якій буде узагальнено досвід функціонування вільних економічних зон та територій зі спеціальним режимом інвестування.

Коментуючи цю подію, Голова Верховної Ради Іван Плющ, який бере участь у роботі семінару, зокрема, зазначив, що потрібний ретельний аналіз ефективності виконання чинного законодавства щодо «вільних зон». На його думку, це треба зробити у зв'язку із доопрацюванням Податкового кодексу і початком роботи над проектом державного бюджету 2002 року. Іван Плющ відзначив активізацію інвестиційних процесів,

збереження та створення нових робочих місць, випереджаюче зростання виробництва на територіях, де впроваджені спеціальні режими інвестиційної діяльності.

Заступник голови Комітету ВР з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій, народний депутат Станіслав Гуренко висловився проти поширення вільних економічних зон на всю Україну, підкресливши, що це доцільно робити там, де «може виграти держава, особливо у соціально-економічному аспекті: дати роботу людям, стимулювати розвиток територій».

Інформаційне управління
Верховної Ради.

Київ і Сеул — партнери

Україна підтримує кандидатуру Республіки Корея під час визначення місця проведення міжнародної виставки «Експо-2010». Про це було домовлено на зустрічі заступника Голови Верховної Ради Степана Гавриша з делегацією провінції Чолла-Намдо. Глава корейської делегації пан Хе Кюн Ман висловив сподівання, що майбутній форум сприятиме стабільності у Східній Азії і, зокрема, нормалізації стосунків між Півднем та Північчю Кореї. Степан Гавриш наголосив: Україна розглядає майбутній форум у місті Йосу як суто гуманітарний захід і було б небажано використовувати його для будь-яких політичних акцій.

Заступник Голови ВР нагадав, що Київ і Сеул об'єднують давні зв'язки й наші країни зажили слави чесних партнерів, та висловив надію, що форум сприятиме зміцненню дружби і розширенню економічного співробітництва між Україною та Південною Кореєю.

Стихія над Житомирщиною

Потужний смерч завширшки 5—8 кілометрів, який супроводжувався сильною зливою, пройшов над східними районами Житомирщини, завдавши найбільшої шкоди Брусилівському району. Тут випав град розміром до п'яти сантиметрів. Зруйновано та пошкоджено сотні будинків, лінії електропередач, на значних площах знищено посіви, загинуло близько 40 голів великої рогатої худоби, як повідомляє наш власний кореспондент Олексій КАВУН.

У номер

Парламентська хроніка

Ранкове і денне засідання 12 червня Ринку медпрепаратів перестав бути дефіцитним, але ліки стали недоступними для більшості населення України, визнав міністр охорони здоров'я Віталій Москаленко, виступаючи на дні уряду в парламенті з інформацією про політику державного регулювання цін на лікарські засоби та виробу медичного призначення.

(Закінчення на 2-й стор.).

Пікування за 16 гривень на рік

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Російському «Ведмедикові» — українське серце

Запорізька облдержадміністрація, СП «АвтоАЗ-ДЕУ», корпорація «УкрАвто» і ВАТ «Автосільгоспмаш» (Росія) підписали угоду про співпрацю, що передбачає створення спільного малолітражного автомобіля родини «Ведмедик» — тепер на ньому встановлюватимуть не лише двигун від «Оки», а й новий мелітопольський силовий агрегат з робочим об'ємом 1,3 л.

(Закінчення на 3-й стор.).

Обійдемося без посередників

Кардинально змінити структуру матеріально-технічного забезпечення вирішили у ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча». Йдеться про відмову, по можливості, від послуг посередників і трейдерів: за словами генерального директора комбінату Володимира Бойка, «від руди, концентрату, коксу і рукавиць — усе купується через фірми, які за рахунок цього і живуть».

(Закінчення на 3-й стор.).

Спробуйте і виграйте!

Продовжуємо публікувати перелік призів, що розігруватимуться серед передплатників газети на друге півріччя.

Ми вдячні нашим спонсорам:

- Полтавській регіональній дирекції КБ «Приватбанк» (директор Олександр Удовиченко) — десять вигравів по 50 гривень.
- ЗАТ «Фірма «Полтавапиво» (генеральний директор Микола Суткович) — п'ять ящиків полтавського пива.
- Полтавському заводу «Електромотор» (голова спостережної ради Сергій Кожем'яко) — водяні насоси, електроточила.
- Обласному об'єднанню «Полтаваліс» (генеральний директор Олександр Яреско) — сувеніри з дерева.
- ООО «Старт», м. Полтава (директор Василь Кибальник) — товари спортивного призначення.
- ЗАТ «Лохвицький цукровий завод» (голова правління Іван Хоменко) — два мішки цукру.
- ВАТ «Веселоподільський цукровий завод» (голова спостережної ради Юрій Пінчук) — два мішки цукру.

Спробували і виграли!

Онукам «Грация» сподобалася...

«Винуватицю» вигравшу Євдокію Клімівну Щербину, котра надіслала до редакції передплатну квитанцію і взяла участь у розігріш призів серед передплатників, ми вдома не застали — була на роботі, в цеху рибоконсервного заводу. Зате нас привітно зустріли її онуки Євгенія та Ігор «на чолі» зі своїм дідусем Ігорем Семеновичем. Отож поцінувати набір емальованого посуду «Грация» вартістю 122 гривні, наданий фірмою «Маркетинг» ВАТ «Одесьльмаш», було кому. Й коли малого Ігорчика більше цікавили яскраві малю-

ки на посуді, то Жень, мов справжня господиня, примірялася, що з речей їй можна використати практично, на кухні, де вони з дідусем саме готували обід.

— І за віщо нам оце такий дарунок? — поцікавилася.

— А за те, що разом з бабусею та дідусем шануєте, читаете газету «Голос України».

Дівчинку, схоже, відповідь задовольнила.

Георгій ВОРОТНЮК.

Білгород-Дністровський
Одеської області.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ПОЛІТИКА

Лікування за 16 гривень на рік

Парламентська хроніка

(Початок на 1-й стор.).

Як пояснив міністр, ціна на медикаменти формується з доданням торговельної надбавки або митного тарифу. Держава регулює ціни лише на кілька сотень ліків. Кошти, які держава виділяє на забезпечення хворих ліками, за даними уряду, щороку зростають. Але вони залишаються мізерними: у 1998 році обсяг державних видатків становив 4,73 грн. на одного мешканця, в 1999-му — 6,68 грн., у 2000-му — 9, 4 грн., у 2001 році — 16,05 грн.

Міністр В. Москаленко наголосив: політика ціноутворення на лікарські засоби — складова частина загальної економічної та соціальної політики. Особлива проблема — фінансування видатків на лікування хворих на цукровий діабет, туберкульоз і онкозахворювання. На сьогодні в Україні зареєстровано майже 1 мільйон хворих на цукровий діабет. За державною програмою «Цукровий діабет» вони мають забезпечуватися інсулінами та цукрознижувальними таблетками безкоштовно. За словами міністра, бюджетні асигнування на придбання інсулінів зросли за 1998—2000 роки з 26,7 млн. грн. до 135,1 млн, тобто більш як у п'ять разів.

На жаль, високим рівнем,

який поки що немає тенденції до зниження, відзначається захворювання і смертність від раку. Ризик виникнення злоякісних новоутворень зростає через несприятливу екологічну ситуацію в країні та значне постаріння населення. Спеціальні розрахунки свідчать, що протягом життя кожен третій-четвертий чоловік та кожна п'ята жінка можуть захворіти на рак. Захворюваність на злоякісні пухлини у 2000 році становила 316 випадків на сто тисяч населення, щороку реєструється майже 160 тисяч нових злоякісних захворювань.

На препарати для лікування онкохворих потрібно 250—300 млн. грн. на рік. Однак обсяги видатків на закупівлю цих ліків у держбюджеті на 2001 рік заплановано лише на суму 69,1 млн. грн., а в 1998-му становили лише 9,5 млн. грн.

Спостерігається також тенденція до збільшення захворювання на туберкульоз. За останнє десятиріччя кількість хворих зросла в 1,8 разу, а смертність від цієї страшної недуги — в 2,7 разу. Щороку в нашій країні реєструється майже 30 тисяч нових випадків захворювань на туберкульоз і майже 11 тисяч випадків смерті від нього. До 2000 року, за даними уряду, комплексні заходи боротьби з

Ранкове і денне засідання 12 червня

туберкульозом здійснювалися за рахунок асигнувань місцевих бюджетів на 30—40 процентів від потреби. Але за 1998—2001 роки обсяг видатків на закупівлю ліків для туберкульозних хворих збільшено з 10,4 млн. грн. до 49 млн.

Одним із головних досягнень уряду, на думку міністра, є те, що у нинішньому році видатки на охорону здоров'я, передбачені законом про держбюджет, здійснюються повна.

Серед пропозицій уряду, спрямованих на поліпшення ситуації в галузі, — зокрема, звільнення вітчизняних виробників ліків від податку на прибуток і від ПДВ ввезеного обладнання для модернізації виробництва; передбачення у бюджеті на наступний рік окремим рядком фінансування ліків для хворих на цукровий діабет, рак і туберкульоз; затвердження переліку найнеобхідніших ліків, які відпускати-муться для малозабезпечених верств населення з мінімальною торговельною надбавкою.

Із співдоповідями на дні уряду виступили голова Комітету ВР з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства Віталій Черненко та член бюджетного комітету Євген Кирильчук. За підсумками дня уряду буде прийнято спеціальну постанову парламенту.

Юліана ШЕВЧУК.

Бажаємо підкорити Еверест!

Юрію КОСТЕНКУ — 50

Лідер Руху (Українського народного руху) Юрій Костенко святкує свої перші 50 років.

Депутат Верховної Ради трьох скликань, кандидат технічних наук, майстер спорту з альпінізму, учасник рятувальних робіт під час землетрусу у

Вірменії 1988 року, один з авторів Концепції національної безпеки України, ініціатор та керівник української делегації на переговорах з «великою сімкою» про надання Заходом фінансової допомоги для розв'язання чорнобильських проблем — з таким багажем святкує Юрій Костенко ювілей.

Йому вдалося здійснити екологічну реформу та вперше створити державну систему ядерної безпеки під час роботи на посаді міністра екобезпеки, підкорити два 7-тисячники, у тому числі й Пік Леніна; він є автором близько 40 наукових робіт та винаходів у галузі плазмової обробки металів. «Встигнути прожити», — так охарактеризував він свій життєвий принцип в одному з інтерв'ю років десять тому.

Його знають як людину, яка не оминає складні шляхи і любить перемагати. Символічно, що в альпінізмі він надає перевагу технічно складним маршрутам: іменем Юрія Костенка названо один з найскладніших шляхів на вершину Ак-Су на Паміро-Алаї.

Гори навчили долати труднощі, цінувати справжніх друзів та надійність. Наука — системно мислити. «Робити політику чистими руками», — таке гасло взяв собі Юрій Костенко на початку політичної біографії й дотримується донині.

Окрім здоров'я, успіхів, енергії та перемог у день ювілею, бажаємо, щоб залишався час не тільки на роботу, а й на здійснення мрій. У тому числі — й на підкорення Евересту.

Колеги.

Члени уряду мають скласти депутатські повноваження

Конкретні механізми співробітництва дадуть змогу поглибити відносини уряду і парламенту, вважає Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах.

Про це він сказав в інтерв'ю нашим колегам минулого понеділка. Зокрема, керівник уряду стверджує, що найближчим часом буде сформовано постійну консультативну раду, до складу якої ввійдуть члени Кабінету Міністрів і урядового секретаріату, а також керівники депутатських груп і фракцій, комітетів, окремі народні депутати і представники секретаріату Верховної Ради.

На його думку, урядова команда зможе зберегти основу для співробітництва парламенту і Кабінету Міністрів, оскільки без цього неможливо «вирішити жодної серйозної системної проблеми».

Анатолій Кінах також наголосив на тому, що завдяки діяльності консультатив-

ної ради вдасться налагодити зворотний зв'язок між парламентом і урядом, запровадити постійний моніторинг якості законотворчого процесу і визначити пріоритети спільної роботи. Таким чином, стверджує Прем'єр-міністр, відбудеться консолідація зусиль для прийняття Податкового і Земельного кодексів, а також закону «Про судову систему».

Водночас керівник уряду зазначив: члени уряду, які є народними депутатами, мають скласти свої депутатські повноваження. «Цього вимагаю не я, цього вимагає Конституція», — наголосив Анатолій Кінах.

Прем'єр-міністр також повідомив, що в уряді готуються документи, відповідно до яких у відомствах усю відповідальність нестиме міністр. «Ми не дозволимо, щоб у міністерстві було створено декілька центрів впливу», — заявив Анатолій Кінах.

Володимир КОРОЛЮК.

Вакансій майже не залишилося

Указами Президента України Леоніда Кучми призначено:

Козаченка Леоніда Петровича — віце-прем'єр-міністром України;
Курикіна Сергія Івановича — міністром екології та природних ресурсів України;
Пустовойтенка Валерія Павловича — міністром транспорту України.

Фотофакт

Лаборант Любов Юр'єва з Охтирського управління бурових робіт безпосередньо причетна до видобутку нафти на Сумщині, а це 1,5 мільйона тонн на рік — майже 50 відсотків від загального видобутку в Україні. Про це неодмінно згадають 16 червня, коли виповниться 40 років відтоді, як почали освоювати тамтешні родовища.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (УКРІНФОРМ).

У депутатських фракціях і групах

Новий переділ

Фракція «Демсоюз» прийняла рішення про виключення зі свого складу заступника голови фракції, голови комітету ВР і одного з лідерів Аграрної партії України Катерини Ващук.

А сама К. Ващук має намір наступного тижня оголосити про створення в парламенті нової фракції.

Лідер «Демсоюзу» Олександр Волков повідомив журналістам, що К. Ващук виключено з фракції за «систематичне невиконання фракційних рішень». Останнім часом, за словами О. Волкова, ряд депутатів — членів фракції «стали заявляти свою власну думку і об'єднуватися навколо фігури Ващук».

Катерина Ващук заявила журналістам, що вона ще минулого тижня подала Голові ВР заяву про свій вихід із «Демсоюзу». А прийняття після цього рішення фракції вона розцінила так: «Емоції чоловіків перемогли здоровий глузд. У жінок нерви сильніші, і я спокійно буду нову фракцію».

Юліана ШЕВЧУК.

До п'ятої річниці Конституції

З чистою совістю перед Європою

Відбулася презентація книжки «Експертна оцінка законопроектів про мови», у написанні якої брав участь народний депутат України Іван Попеску (ДГ «Солідарність»).

На основі цієї аналітичної праці буде розроблено новий законопроект про мови, в якому, з одного боку, будуть враховані інтереси української мови як державної, з другого — забезпечено всі можливості для функціонування на належному рівні мов національних меншин у місцях їх компактного проживання. Цей законопроект ґрунтуватиметься на Європейській хартії регіональних мов та мов національних меншин, що є зобов'язанням України перед Радою Європи.

Стаття 10 Основного Закону гарантує, що держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України, а також вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Майора Мельниченка у списку соціалістів не буде

Голова Соціалістичної партії Олександр Мороз спростував повідомлення про те, що в партії обговорювалося питання про включення в першу п'ятірку виборчого списку колишнього працівника Державної служби охорони майора Мельниченка. Лідер соціалістів заявив, що таких пропозицій не надходило. Крім того, Олександр Мороз зауважив, що висунення Миколи Мельниченка за партійним списком неможливе «з багатьох причин». Основна з них, на думку голови СПУ, полягає в тому, що майор Мельниченко перебуває у США і, очевидно, отримає там «спеціальний статус». «А тому розглядати це питання було б не зовсім коректно» — така думка Олександра Мороза.

Нагадаємо: майор Мельниченко передав аудіозаписи, які нібито свідчать про причетність керівництва держави до низки злочинів.

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про проведення спеціального засідання Верховної Ради України 22 червня 2001 року — в день 60-річчя початку Великої Вітчизняної війни

Верховна Рада України постановляє:

1. З метою всенародного вшанування пам'яті наших співвітчизників — учасників Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років провести 22 червня 2001 року — в день 60-річчя початку війни спеціальне засідання Верховної Ради України.

2. Кабінету Міністрів України разом з центральними та місцевими органами влади за участю громадських ветеранських організацій відповідно до Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років» та Указу Президента України «Про День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні» забезпечити проведення комплексу заходів, пов'язаних з 60 річницею початку Великої Вітчизняної війни, вирішити питання фінансування зазначених заходів.

3. Комітетам Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів, з питань національної безпеки і оборони спільно з відповідними міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади забезпечити підготовку і проведення зазначеного засідання та організацію у приміщенні парламенту виставки видань історико-меморіального серіалу Книга Пам'яті України.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ, 7 червня 2001 року.
№ 2528-III.

Промисловість виправдовує очікування

Коментар

Держкомстат повідомив про черговий — тепер уже за п'ять місяців цього року — приріст обсягів промислового виробництва.

З огляду на торішні темпи за відповідний період (11 відсотків), нинішні ще переконали: вироблено продукції на 18,8 відсотка більше, ніж за п'ять місяців минулого року. А це — прикметне свідчення макроекономічної стабілізації, з чого одразу скористався Національний банк. Знизивши до 19 відсотків облікову ставку, він полегшив багатьом підприємствам доступ до кредитів.

Не можна не зважати на ще одну позитивну тенденцію: етапний приріст промислового виробництва зумовила передусім додана вартість, яку одержали

ли нарешті переробні, а не тільки добувні галузі. Отже, економіка поволи починає позбуватися прикрої слави сировинного додатку до країн близького й далекого зарубіжжя. Ця впевненість ґрунтується не лише на найвищих показниках нафтопереробників, які на всі сто скористалися наявністю сировини, а й на значно скромніших темпах приросту обсягів продукції металургів. Адже від початку року вони зазнавали істотних втрат, пов'язаних з падінням цін за кордоном і зростанням тарифів на залізничні перевезення. Однак втрачаючи, вони все-таки здобували, демонструючи готовність протистояти примхам цінової кон'юнктури на зовнішніх ринках.

Здобутки харчової промисловості вже стають загальним місцем, бо на решті вони мають причинно-наслідко-

вий зв'язок. Так, зростання питомої ваги доданої вартості харчової галузі у загальних обсягах промислового виробництва зумовлюють не лише імпортозамінники, а й реальне зростання доходів населення. Нехай ще не всім помітне, та для спеціалістів уже очевидне.

Статистика п'яти місяців ще раз переконує в тому, що позитивні зміни в економіці вже набули системного характеру. Промисловість зростала геть в усіх регіонах держави, тоді як торік на цей час відставання було в чотирьох областях України. Спеціалістів не лякає навіть зниження ділової активності улітку. Адже під час відпускнуго періоду темпи промислового виробництва завжди гальмують. Так і станеться, але це передбачалося і бюджетниками, і галузевими орієнтирами.

Сергій ВЛАД.

Фотофакт

Поблизу села Фурси Білоцерківського району, що на Київщині, виявлено і вже знешкоджено сотні вибухо-небезпечних снарядів та авіабомб часів Великої Вітчизняної війни.

Фото
Анатолія ЛИСЕНКА
(Укрінформ).

Благодійність

Дарунок чемпіона

Прославлений фігурист, чемпіон світу й Олімпійських ігор Віктор Петренко подарував Одеській обласній дитячій клінічній лікарні комплект найновішого медичного устаткування цільового призначення вартістю понад 100 тисяч доларів.

Завдяки цьому тепер тут зможуть робити операції малюкам з уродженими пороками серця у дуже ранньому віці. Кошти на придбання устаткування для своїх земляків В. Петренко зібрав, влаштувавши в Міжнародному спортивному центрі, що в штаті Коннектикут (США), благодійницьке шоу «Перемога для дітей» за участі таких всесвітньо відомих спортсменів, як Брайан Бойтано, Артур Дмитрієв, Оксана Казакова, Наомі Ланг, В'ячеслав Загороднюк, Сільвія Фонтана та інші. Додаткові кошти Віктор виділив на ремонт приміщення лікарні, де буде встановлено нове обладнання.

Одеса.

Володимир ГРИГОРОВИЧ.

Унікальна електростанція від «Дизельмашу»

Уперше

На «Дизельмаші», що в Первомайську на Миколаївщині, сконструйовано і виготовлено електростанцію потужністю 800 кіловат, одразу вмонтовану в приміщення. Точніше — в металевий теплоізоляований контейнер довжиною 12,5 і

висотою 3 метри. Досі для первомайських дизель-генераторів, що популярні в різних країнах, треба було в місцях їх використання споруджувати спеціальні приміщення з усіма необхідними комунікаціями, створювати там для обслуговування відповідні умови. Для нової станції все це вже зроблено, причому за кращими

світовими стандартами, безпосередньо в заводських цехах — її лише слід доставити залізницею до місця призначення й одразу можна починати роботу. Перший зразок унікальної електростанції шойно відправлено замовникові.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаївська область.

Російському «Ведмедиківі» — українське серце

(Початок на 1-й стор.).

Очевидно, в доцільності цього рішення російських автомобілебудівників переконали випробування 12 мелітопольських двигунів, які ВАТ «Автосільгоспмаш холдинг» придбало торік. Нині росіяни планують довести за п'ять років обсяг закупок наших силових агрегатів до 25 тисяч штук. Утім, можливо, що вже в найближчі 3—4 роки ці обсяги зростуть майже вдвічі. На п'яті автоскладальних заводах, що будуються в Росії, кожен з яких буде здатний виробляти 10 тисяч малолітражок на рік, знайдеться місце і для великовузлового складання 15—20 тисяч автомобілів сімейства «Таврія».

Сьогодні і «Таврію», і «Славу» позбавлено зовнішніх ринків збуту. Одним із них може стати російський авторинок.

— Увійти на нього знову буде дуже складно, — зазначив голова правління СП «АвтоЗА3-ДЕУ» Олег Папашев. — Хіба що через поставки комплектуючих,

зокрема силових агрегатів.

— Цьому й сприятиме підписана нами угода, — підкреслив Євген Карташев, голова Запорізької облдержадміністрації, яка, зі свого боку, зобов'язується надавати сприяння та підтримку в забезпеченні спільних україно-російських проектів у галузі автомобілебудування. — Треба створити конкурентоспроможний автомобіль не тільки за своїми експлуатаційними характеристиками, а й за ціною.

Генеральний директор ЗАТ «АвтоЗА3-ДЕУ» Парк Санг К'юн, який не дуже любить ділитися планами, цього разу, не стримавшись, повідомив, що вже наступного року спільне україно-корейське підприємство порадує наших споживачів новим недорогим автомобілем сімейства «Славу». Ось тільки чи не за корейськими мірками недорогим? На жаль, пан Парк від подальших коментарів утримався.

Олександр АБЛІЦОВ.
Запоріжжя.

Обійдемося без посередників

(Початок на 1-й стор.).

І, треба зазначити, живуть непогано: одна із фірм, наприклад, до недавнього часу мала 50 доларів навару на кожній тонні іллічівського штрінґсу, який реалізовувала в сусідню країну. Покласти край такій практиці і покликати зміни в структурі управління підприємством, посилення служби економічної розвідки, нагляду тощо. Матеріальні ресурси закуповуватимуться за тендером.

Маріупольські металурги працюють над програмою інвестування видобутку коксівного вугілля: комбінат вкладатиме гроші у шахти Донецької і Луганської областей, однак механізм повернення коштів ще проробляється. Крім того, на підприємстві збираються виробляти і власну електроенергію, так само як це робиться, приміром, на аналогічних заводах Японії. У такому разі металургійний велет не залежатиме від примх вітчизняного енергорин-

ку — раз і зменшить обсяг викидів до атмосфери — два.

На річних зборах акціонерів ВАТ вирішено не виплачувати дивіденди за 2000 рік, спрямувавши кошти на зміцнення фінансового становища підприємства. Чистий прибуток за минулий рік становив понад 480 мільйонів гривень, однак цього року очікується одержати вдвічі менше: даються ознаки негативної тенденції на світовому ринку металу взагалі і у вітчизняній металургійній галузі зокрема.

Справою святою, втім, залишається заробітна плата для 55 тисяч працюючих тут. Тільки в першому кварталі цього року працівники комбінату одержали готівкою близько 90 мільйонів гривень. За цей же період відрахування до Пенсійного фонду і Фонду соціального страхування становили майже 40 мільйонів гривень, а до бюджетів усіх рівнів — понад 50 мільйонів.

Ліна КУЩ.

Спорт

За італійським сценарієм

■ Футбол. Чемпіонат країни.

Вища ліга. 25-й тур.

«Таврія» — «Динамо». 1:2.

18 000. Гігіадзе, 52 — Мелашенко, 12, Назаров, 64, у власні ворота.

«Шахтар» — ЦСКА. 0:0. 33 000.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	19	4	2	56—16	61
ШАХТАР	17	6	1	61—20	57
ДНІПРО	17	4	4	36—16	55
Металург Д	11	9	5	29—21	42
Металург М	12	4	9	35—26	40
ЦСКА	9	9	6	28—22	36
Металург Зп	8	8	9	27—31	32
Таврія	7	9	9	22—31	30
Металіст	7	7	10	26—36	28
Карпати	8	3	14	31—41	27
Кривбас	6	7	12	22—35	25
Ворскла	5	6	14	17—29	21
Сталь	3	5	17	18—48	14
Нива	2	3	19	20—56	9

І дитині, либонь, зрозуміло, що чемпіонат України поки що за якістю гри не дотягує до найкращих європейських національних турнірів. Але драматургія в ньому, як кажуть в Одесі, ще та. І те, що в українських елітних змаганнях, як і в італійській Серії А, чемпіонське питання має вирішитися в останньому турі (так, до речі було й у німецькій бундеслізі) — факт!

Понеділок, кажуть, — важкий день. У цій істині ще раз переконалися позавчора футболісти донецького «Шахтаря» — потенційні лідери чемпіонату. Вони не змогли здолати опір своїх недавніх суперників по кубковому фіналу — київських арміїців. От вам і відповідь тим, хто пошепки стверджує про якісь домовленості, здачі матчів...

Водночас не менш драматичні події розгорнулися в Сімферополі. Лише прикра помилка гравця «Таврії» Назарова подарувала гостям перемогу. Хоча задля справедливості слід сказати, що клас суперників сьогодні помітно відрізняється...

Гадаю, мільйони телеглядачів у нашій країні — платників податків — до останньої миті сподівалися на трансляції цих провідних матчів на одному із трьох загальнонаціональних каналів. Але ввіймали облизня. Тепер телевізійники вже вкотре звинувачуватимуть клуби, висуваючи, здавалося б, переконливі аргументи. Боси команд, у свою чергу, киватимуть на опонентів. Але користі нам від того — мов кіт наплакав. Таке відчуття, що нас просто обікрали.

Та повернімося безпосередньо до футболу. Нагадаю, що в п'ятницю відбудуться відкладені матчі 24-го туру: «Нива» — «Шахтар», ЦСКА — «Металіст».

А в останньому турі (19 червня) зустрінуться: «Нива» — «Таврія», ЦСКА — «Сталь», «Металург» Д — «Шахтар», «Ворскла» — «Металіст», «Карпати» — «Кривбас», «Металург» Зп — «Металург» М, «Динамо» — «Дніпро».

Утім, деякі клуби почали вже готуватися до нового чемпіонату. Львівські «Карпати», скажімо, повернули до себе тренерський дует у складі Мирона Маркевича та Юрія Дячука-Ставицького, які кілька сезонів працювали у Запоріжжі. А «Металургом» тимчасово керуватимуть Володимир Атаманюк та Юрій Вернидуб. До речі, сталося ще кілька змін у тренерському гурті. І цей процес, мабуть, триватиме. Але то тема для докладнішої розмови.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

■ **Фотофакт**

Киянин Данило Яблонський (праворуч) та кременчужанин Дмитро Борисов — переможці першої багатоденної велогонки на призи глави держадміністрації Полтавської області Євгена Томіна, присвяченої 10-й річниці незалежності України.

Фото
Павла ЗДОРОВИЛА
(Укрінформ).

Акції

Десант з постійною пропискою

Якщо відверто, то найбільше напруження під час «Днів «Голосу України» на Полтавщині, які відбулися 30—31 травня (пожурналістськи — творчий десант), панувало під час прямих теле- і радіоефірів на каналах ОДТРК «Лтава». Пролунали десятки дзвінків і запитань на злободенні теми, зручних і не зовсім. Жоден з них ми не обійшли мовчанням, а відповідали відверто й чесно, як, власне, робили і

робимо нашу газету. Два дні спливи, як одна мить — Диканська школа-інтернат і подарунки для дітей — спортінвентар і морозиво, а на крутосхилах села Чернечий Яр, де Софі Лорен знімалася в «Соняшниках», київські колеги таки повірили, що ці місця справжній рай. Наш — український. Щирі й теплі зустрічі в колективах ЗАТ «ПМК-64», облонкодиспансеру, сільськогосподарського ТОВ «Воскобійники» в Шишацькому районі. Плідним для обох сторін стало також спілкування з головою обласної ради Олександром Полівецем, особливо щодо подальшої підтримки нашої газети і занепокоєння навколо майбутньої адміністративно-територіальної реформи. «Голос України» і надалі послідовно відстоюватиме інтереси своїх читачів. Отож залишайтеся з нами.

На знімку: голова облради Олександр Полівець.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Виживати, означає розвивати

Сьогодні в Харкові відкривається перша міжнародна науково-практична конференція ISTA-2001, присвячена перспективам розвитку інформатики в Україні. Серед її організаторів — Державний комітет зі зв'язку та інформатизації України, Харківська облдержадміністрація, НТУ «Харківський політехнічний інститут», компанія «Телесенс КСАЦЛ Україна», німецьке товариство інформатики, університет Клагенфурт. Не менш представницький і перелік учасників конференції: керівники, провідні вчені, фахівці в галузі інформатики найвідоміших наукових центрів із 15 країн світу.

Передбачається, буде представлено доповіді про розвиток інформатики не так як науки, як її науково-практичного застосування.

Ідея проведення в Харкові такого солідного форуму з'явилася кілька років тому під час зустрічей учених Національного технічного університету «ХПІ» і німецького товариства інформатики. Згодом її підтримали керівники тих установ і організацій, котрі нині є її організаторами.

Учені насамперед мають намір обговорити проблеми і можливості підготовки в Україні і, зокрема, на базі НТУ «ХПІ» висококваліфікованих спеціалістів в галузі інформатики. Пропоновано також, що тут буде закладено основу для нових контактів між фахівцями.

Одним із головних завдань бізнес-форуму, який становить другу, практичну, частину конференції, буде розробка кон-

цепції інтегрованих телекомунікаційних структур СНД, а в перспективі — їхнє злиття зі світовим інформаційним ринком. На пленарних засіданнях і семінарах обговорюватимуть перспективи міжнародного співробітництва телекомунікаційних компаній та їх правової підтримки, стандартизацію форматів зв'язку і форматів обміну повідомленнями, розроблення програмного забезпечення та багато інших важливих аспектів розвитку інформаційних технологій.

На конференції будуть також представлені нові винаходи, досягнення і досвід в галузі технологій, інформаційних систем, в тому числі нові ідеї та підходи до завдань інформаційної інтеграції та їх застосування, заснованих на Web-технологіях.

Як підкреслив керівник компанії «Телесенс КСАЦЛ Україна» Едуард Рубін, Харків як промисловий центр з високим науково-технічним потенціалом може нині вижити насамперед за рахунок розвитку інформаційних технологій, великих інвестицій в цю індустрію, що бурхливо розвивається у всьому світі. «Наша компанія довела, що ми можемо працювати в цій галузі не гірше, а інколи й краще ніж, інші європейські країни. Найефективніше виробництво, яке ми на сьогодні маємо, — це наш науковий комплекс. Випускники наших вузів затребувані в усьому світі. Наше завдання — зробити все для того, щоб вони могли знайти достойну роботу в своїй країні».

Микола КОСІЙ.

Громада — великий чоловік

Нестабільна ситуація в економіці держави, а, відповідно, загострення соціальної напруженості в суспільстві, поява інших негараздів змушують громадян, особливо незахищені верстви населення, звертатися до органів місцевої влади по допомогу в розв'язанні нагальних питань.

Переважає кількість питань, з якими звертаються мешканці району до виконкому Придніпровської районної ради, стосується оформлення пенсійного забезпечення, субсидій на сплату комунальних послуг, отримання адресної допомоги та різного роду компенсацій, соціальної допомоги одиноким малозабезпеченим громадянам, надання різних довідок, інформації, консультацій, а також матеріальної допомоги.

Лише до відділу субсидій протягом місяця звертається від трьох до чотирьох тисяч громадян, а за рік всі відділи та служби виконавчого комітету приймають майже 55 тисяч осіб.

Тому сесія районної ради 1998 року ухвалила рішення про утворення в районі восьми мікрорайонів, а в кожному з них — рад громадської самоорганізації населення з передачею їм частини повноважень. Як записано в рішенні сесії, рада громадської самоорганізації населення мікрорайону сприяє районній раді та її виконавчому комітету у втіленні в життя їх рішень, наказів виборців, запитів депутатів, рішень загальних зборів за місцем проживання; забезпечує виконання взятих на себе зобов'язань із благоустрою території та підтримання санітарного порядку, охорони навколишнього середовища, збереження пам'яток історії та культури; сприяє зміцненню сім'ї, вихованню дітей і молоді; проводить роботу із профілактики правопорушень серед населення, сприяє діяльності правоохоронних органів, роботі формувань з охорони громадського порядку; координує роботу органів самоорганізації населення.

До складу ради самоорганізації населення входять: на-

чальник пункту охорони правопорядку мікрорайону, голова квартального та будинкового комітетів, представник ремонтно-експлуатаційного управління, дільничний інспектор міліції, голова ветеранської організації мікрорайону, представники педагогічних колективів шкіл. Очолює раду голова, якого призначає виконавчий комітет за погодженням з радою.

Ради щорічно проводять загальні збори жителів мікрорайону, на яких розглядаються актуальні питання благоустрою та наведення санітарного порядку, профілактики алкоголізму та наркоманії, збереження житлового фонду. Члени ради проводять профілактичну роботу з мешканцями приватного сектору та керівниками підприємств, організацій та установ щодо підтримки належного санітарного стану, рейди із обстеження горищ і підвалів, сприяють діяльності комунальних підприємств.

На засіданнях рад регулярно розглядаються питання благоустрою території мікрорайонів. Найактивніше в цьому напрямі працюють ради мікрорайонів № 6 (голова — В. Савченко) та № 8 (голова — Ю. Галюєв), за ініціативою яких обрано старших будинків та під'їздів, обмежено доступ до 80 відсотків підвалів та горищ багатоповерхових житлових будинків, в 1/3 під'їздів встановлено металеві двері з кодовими замками.

Минулої весни та осені мешканці цих мікрорайонів посадили 1500 дерев та кущів на прибудинкових територіях, 2500 дерев та кущів посаджено учнями шкіл.

Центри рад громадської самоорганізації населення стали місцем зближення місцевої влади і громадськості. Для ефективного виконання За-

кону України «Про звернення громадян» згідно із затвердженим графіком організовано прийом жителів мікрорайонів головою районної ради, його заступниками, завідувачами відділів та службами виконкому. Це дало змогу громадянам отримувати консультації, вирішувати окремі питання за місцем проживання. Там же керівники району мають змогу зустрітися з громадськістю, виступити на зборах за місцем проживання з роз'ясненням економічної, політичної та суспільної обстановки, відповісти на запитання, що турбують мешканців району.

Ради взаємодіють зі службою у справах неповнолітніх та адміністраціями шкіл, розташованих на їхній території. Ведуть облік та профілактичну роботу серед неблагополучних сімей. На спільні засідання ради і педагогічного колективу запрошують батьків і дітей, поведінка яких викликає занепокоєння. Спільно із кримінальною міліцією у справах неповнолітніх та службою у справах неповнолітніх проводять рейди з виявлення бездоглядних дітей, інші заходи з профілактики правопорушень серед молоді. Протягом минулого року в результаті рейдів виявлено 64 дитини, 27 із них займалися бродяжництвом та жебракуванням. Їх направлено до дитячого притулку, а решту — до батьків. Із цього числа 32 дитини повернуто до шкіл та шкіл-інтернатів. Кращими у цьому напрямі роботи стали ради громадської самоорганізації населення № 8 (голова — Ю. Галюєв), № 4 (голова — Л. Казарін), № 1 (голова — О. Литвиненко). При кожній раді самоорганізації населення працює секція профілактики, до якої входять соціальні педагоги шкіл. Це дає змогу спільно розв'язувати проблеми, що виникають у дітей та підлітків, а також в їхніх сім'ях.

Заслугує на увагу досвід роботи мікрорайону № 4 (голова — Л. Казарін). За його сприяння на базі ради працює

багато громадських та релігійних організацій. Серед них — недільна православна школа для дітей, релігійна організація «Православне братство», літературне об'єднання «Київська Русь», громадські організації «Неповна сім'я» та «Повернення». Особливо активно працюють волонтери громадської організації «Повернення», які спрямовують свою діяльність у три важливі напрями:

- робота з наркоманами;
- робота з батьками наркоманів;
- звільнення від алкогольної залежності.

Один із провідних напрямів діяльності рад громадської самоорганізації населення — робота із соціально незахищеними верствами населення. Створено соціальні паспорти мікрорайонів, взято на облік воїнів-інтернаціоналістів, осіб, що постраждали від аварії на ЧАЕС, багатодітні сім'ї, дітей-інвалідів та дітей-сиріт, вдів, інвалідів війни та учасників бойових дій, одиноких пенсіонерів. В урочистій обстановці вручаємо державні нагороди учасникам бойових дій, силами школярів та Придніпровського хору ветеранів війни та праці влаштовуємо концерти.

У шостому мікрорайоні (голова — В. Савченко) завдяки зусиллям активу ради, за сприяння благодійних організацій періодично надається допомога одягом та продуктами харчування одиноким малозабезпеченим громадянам. До цієї роботи голова ради мікрорайону залучає депутатів районної та міської рад. Лише голови рад торік провели майже тисячу обстежень матеріально-побутових умов проживання вищевказаних категорій громадян. Заслугує на увагу також запроваджена радами практика тісної взаємодії з товариством Червоного Хреста, відділом соціальної допомоги, благодійними організаціями в наданні разових допомог продуктами наборами, одягом тощо.

На базі рад мікрорайонів

Ради самоорганізації населення — основа місцевого самоврядування

розпочалася організація діяльності формувань за охорони громадського порядку відповідно до вимог Закону України «Про громадські формування з охорони громадського порядку та державного кордону». Спільно з дільничними інспекторами ведемо профілактику правопорушень серед дорослого населення. На облік беремо осіб, звільнених з місць позбавлення волі, тих, хто вживає наркотичні засоби та зловживає алкогольними напоями, засуджених до виправних робіт. За сприяння громадськості мікрорайонів розкрито низку злочинів: квартирних крадіжок, крадіжок державного і особистого майна, збуту і вживання наркотиків. Наприклад, у мікрорайоні № 8 (голова ради — Ю. Галюєв) за сприяння активу ради викрито злочинну групу підлітків, яка здійснила 8 квартирних крадіжок та знешкоджено значну кількість наркотичних речовин. У мікрорайоні № 3 (голова — П. Коросташ) активно працюють формування з охорони громадського порядку. Тут 12 добровільних дружин, в яких — 160 осіб.

Ради координують і направляють роботу квартальних та будинкових комітетів, допомагають депутатам в організації зустрічей з виборцями, виконанні їх наказів, проводять консультативний прийом громадян.

Районна рада, виконавчий комітет тримають під постійним контролем діяльність рад громадської самоорганізації населення. Питання їх роботи не проходить поза увагою депутатського корпусу, постійних комісій ради. Голови рад мікрорайонів регулярно звітують на засіданнях виконкому та апаратних нарадах. Ми переконались, що за громадською самоорганізацією життя — майбутнє. Громада — великий чоловік. Так писав класик нашої літератури. І він знав, що говорив.

Григорій САСЬКО,
голова Придніпровської районної ради м. Черкаси.

Про акредитацію органів з оцінки відповідності

ЗАКОН УКРАЇНИ

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

акредитація — процедура, у ході якої національний орган з акредитації документально засвідчує компетентність юридичної особи чи відповідного органу з оцінки відповідності виконувати певні види робіт (випробування, калібрування, сертифікацію, контроль);

орган з контролю — орган, який здійснює оцінювання відповідності шляхом спостережень і висновків, які супроводжуються відповідними вимірами, випробуваннями і калібруваннями;

оцінка відповідності — діяльність, пов'язана з визначенням того, що продукція, системи якості, системи управління якістю, системи управління довкіллям, персонал відповідають вимогам, встановленим законодавством; система якості — сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів організаційної структури, визначених механізмів відповідальності, повноважень та процедур організації, а також процесів та ресурсів, які забезпечують здійснення загального керівництва якістю та її відповідність встановленим вимогам; система управління якістю — сукупність органів і об'єктів управління, взаємодіючих за допомогою матеріально-технічних і інформаційних засобів під час управління якістю продукції;

система управління довкіллям — сукупність організаційної структури, діяльності та відповідних ресурсів і методів для формування, здійснення, аналізу і актуалізації екологічної політики;

орган з оцінки відповідності — випробувальна або калібрувальна лабораторія, орган з сертифікації, орган з контролю, які провадять діяльність у сфері оцінки відповідності продукції, процесів, послуг і персоналу вимогам, встановленим законодавством; нормативний документ — документ, який встановлює правила, загальні принципи чи характеристики різних видів діяльності або їх результатів.

Стаття 2. Сфера дії Закону

Цей Закон регулює правовідносини, пов'язані з акредитацією органів з оцінки відповідності, та поширюється на органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, національний орган з акредитації, підприємства, установи і організації незалежно від форми власності та виду діяльності, що діють в Україні (далі — підприємства, установи, організації).

Стаття 3. Законодавство України у сфері акредитації

Законодавство України у сфері акредитації складається з цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у цій сфері.

Стаття 4. Мета акредитації

Метою акредитації є:

- забезпечення єдиної технічної політики у сфері оцінки відповідності;
- забезпечення довіри споживачів до діяльності з оцінки відповідності;
- створення умов для взаємного визнання результатів діяльності акредитованих органів на міжнародному рівні;
- усунення технічних бар'єрів у торгівлі.

Стаття 5. Основні принципи діяльності з акредитації

Діяльність з акредитації базується на таких основних принципах:

- забезпечення рівності прав, законних інтересів усіх заінтересованих сторін;
- загальнодоступності та неупередженості проведення робіт з акредитації;
- прозорості діяльності з акредитації;
- професійної компетентності виконавців робіт;
- добровільності акредитації;
- забезпечення участі органів виконавчої влади та громадських організацій на паритетній основі;
- застосування гармонізованих з міжнародними та європейськими стандартами вимог щодо акредитації;
- дотримання суспільних інтересів;
- конфіденційності інформації, отриманої в процесі акредитації.

Розділ II. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ З АКРЕДИТАЦІЇ

Стаття 6. Національний орган з акредитації

Акредитація здійснюється національним органом з акредитації.

Національний орган з акредитації є державною неприбутковою організацією, яка утворюється центральним органом виконавчої влади з питань економіки.

Положення про національний орган з акредитації затверджується центральним органом виконавчої влади з питань економіки.

Центральний орган виконавчої влади з питань економіки не має права втручатися в діяльність з акредитації національного органу з акредитації.

Національний орган з акредитації очолює керівник, який призначається на посаду і звільняється з посади центральним органом виконавчої влади з питань економіки.

До складу національного органу з акредитації входять:

- Рада з акредитації;
- технічні комітети з акредитації;
- комісія з апеляцій.

Основними функціями національного органу з акредитації є:

- акредитація органів з оцінки відповідності з подальшим контролем за їх відповідністю вимогам акредитації, прийняття рішення щодо акредитації, її поновлення, тимчасового зупинення або визнання недійсною;
- розроблення правил процедур і затвер-

Цей Закон визначає правові, організаційні та економічні засади акредитації органів з оцінки відповідності в Україні.

дження програм акредитації органів з оцінки відповідності, а також здійснення контролю за їх відповідністю вимогам акредитації;

організація навчання, підготовки персоналу з акредитації і надання йому повноважень провадити діяльність з акредитації відповідно до вимог, встановлених законодавством;

ведення реєстрів акредитованих органів з оцінки відповідності, а також персоналу з акредитації;

представництво та участь від України у міжнародних, європейських та інших регіональних організаціях з акредитації;

укладання в установленому законодавством порядку міжнародних договорів про співробітництво та взаємне визнання акредитації органів з оцінки відповідності;

участь у роботі щодо гармонізації нормативно-правових актів та нормативних документів з міжнародними та європейськими правилами і стандартами, які визначають вимоги до національного органу з акредитації та акредитованих органів;

ведення фонду нормативно-правових актів і нормативних документів з питань акредитації;

організація інформаційного забезпечення з питань акредитації.

Стаття 7. Рада з акредитації

Рада є дорадчо-наглядовим органом національного органу з акредитації. Рада з акредитації формується на паритетних засадах з: представників центральних органів виконавчої влади;

представників акредитованих органів з оцінки відповідності;

представників підприємств, установ та організацій, Національної академії наук України, інших наукових установ та громадських організацій.

Основними функціями Ради з акредитації є: розроблення рекомендацій щодо формування політики в сфері акредитації та нагляд за її проведенням;

нагляд за здійсненням акредитації відповідно до принципів, норм та вимог, встановлених у цьому Законі та інших нормативно-правових актах;

надання рекомендацій щодо затвердження правил процедур та управління проведенням робіт з акредитації, здійснення контролю і розгляду апеляцій, в тому числі визначення розміру зборів за послуги в сфері акредитації;

погодження кваліфікаційних вимог, порядку та правил атестації персоналу з акредитації, складу атестаційної комісії персоналу; затвердження та увільнення членів комісії з апеляцій;

погодження положення про комісію з апеляцій та змін до нього;

підготовка пропозицій стосовно контролю за здійсненням акредитації та організаційно-фінансовою діяльністю національного органу з акредитації;

прийняття рекомендацій щодо укладення міжнародних договорів про співробітництво та взаємне визнання акредитації органів з оцінки відповідності;

розгляд щорічного звіту про діяльність національного органу з акредитації.

Положення про Раду з акредитації та її склад затверджує центральний орган виконавчої влади з питань економіки.

Стаття 8. Технічні комітети з акредитації

Технічні комітети з акредитації створюються національним органом з акредитації. Основними функціями технічних комітетів з акредитації є:

- розроблення методичних рекомендацій з питань акредитації;
- визначення спеціальних вимог і додаткових критеріїв акредитації у відповідних сферах, підготовка і подання пропозицій національному органу з акредитації.

Положення про технічні комітети затверджує національний орган з акредитації.

Стаття 9. Комісія з апеляцій

Орган з оцінки відповідності може оскаржити дії та рішення національного органу з акредитації щодо відмови в акредитації шляхом подання апеляції до комісії з апеляцій або в судовому порядку.

Положення про комісію з апеляцій затверджує керівник національного органу з акредитації.

Стаття 10. Органи з оцінки відповідності, які можуть бути акредитовані національним органом з акредитації

Відповідно до цього Закону можуть бути акредитовані органи з оцінки відповідності будь-якої форми власності, а саме:

- випробувальні та калібрувальні лабораторії;
- органи із сертифікації продукції, процесів та послуг;
- органи із сертифікації систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям;
- органи із сертифікації персоналу;
- органи контролю.

Стаття 11. Порядок проведення акредитації

Акредитація органів з оцінки відповідності здійснюється національним органом з акредитації в порядку, встановленому цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до нього.

Порядок проведення акредитації повинен включати:

- подання заявки органом з оцінки відповідності (заявником) на акредитацію чи розширення сфери його діяльності;

- надання заявником інформації та документів, необхідної для акредитації;
- призначення групи аудиторів з акредитації; складання програми робіт з акредитації та інформування про це заявника;
- проведення аналізу наданої інформації та документів;
- проведення перевірки заявника на місці; аналіз зібраних матеріалів і складання акта перевірки з рекомендаціями щодо акредитації або про відмову в акредитації.

Рішення про акредитацію органів з оцінки відповідності приймає керівник національного органу з акредитації. У разі прийняття рішення про акредитацію органу з оцінки відповідності йому видається атестат про акредитацію встановленого зразка, який має строк дії до трьох років, та надається право використання національного знака з акредитації. У разі прийняття рішення про відмову в акредитації надсилається (видається) заявникові повідомлення в письмовій формі про відмову в акредитації, в якому визначаються підстави такої відмови.

Національний орган з акредитації періодично здійснює перевірку акредитованих органів з оцінки відповідності. У разі виявлення порушень законодавства у сфері акредитації він приймає рішення про тимчасове зупинення дії або визнання недійсним атеста- та про акредитацію.

Національний знак акредитації — знак, який засвідчує, що організація, яка використовує цей знак, акредитована національним органом з акредитації.

Опис та правила застосування національного знака акредитації встановлюються центральним органом виконавчої влади з питань економіки.

Стаття 12. Обов'язки акредитованих органів з оцінки відповідності

Акредитовані органи з оцінки відповідності повинні:

- дотримуватися вимог нормативно-правових актів у сфері акредитації, на відповідність яким вони акредитовані;
- посилатися на акредитацію тільки стосовно тих робіт, на здійснення яких їх було акредитовано;
- оплачувати всі роботи, пов'язані з їх акредитацією;
- припинити посилання на акредитацію у своїй документації та рекламі у разі припинення дії або визнання недійсним атеста- та про акредитацію.

Стаття 13. Відповідальність за порушення законодавства України у сфері акредитації

Особи, винні у порушенні законодавства України у сфері акредитації, несуть відповідальність згідно з законами України.

Розділ III. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ АКРЕДИТАЦІЇ

Стаття 14. Джерела та напрями фінансування

Джерелами фінансування робіт з акредитації є:

- кошти, отримані як оплата робіт з акредитації;
- кошти Державного бюджету України;
- інші кошти, передбачені законом.

Фінансуванню в межах виділених бюджетних коштів у сфері акредитації підлягають:

- науково-дослідні роботи;
- розроблення проектів нормативно-правових актів та нормативних документів з питань акредитації;
- участь у роботі міжнародних, європейських та інших регіональних організацій.

Стаття 15. Оплата робіт з акредитації

Розмір та порядок оплати робіт з акредитації встановлюється відповідно до правил визначення вартості робіт з акредитації, які затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань економіки.

Національний орган з акредитації доводить до загального відома інформацію про розмір оплати робіт у сфері акредитації.

Розділ IV. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 16. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надала Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються норми міжнародного договору.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

- підготувати та внести до Верховної Ради України законопроекти щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;
- прийняти нормативно-правові акти, що випливають з цього Закону;
- забезпечити приведення своїх нормативно-правових актів, а також нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність з нормами цього Закону.

3. До створення національного органу з акредитації його функції виконує спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань стандартизації, метрології та сертифікації.

4. Атестати акредитації органів з оцінки відповідності, видані у державній системі сертифікації продукції і послуг, чинні до закінчення строків їх дії. При цьому нагляд за діяльністю органів з оцінки відповідності здійснює національний орган з акредитації.

Президент України

Л. КУЧМА.

м. Київ, 17 травня 2001 року. № 2407-III.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Офіційно

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про підсумки парламентських слухань «Енергетична стратегія України на період до 2030 року»

Верховна Рада України відзначає, що проведені 18 квітня 2001 року відповідно до Постанови Верховної Ради України від 22 лютого 2001 року № 2274-III парламентські слухання «Енергетична стратегія України на період до 2030 року» сприятимуть створенню в Україні державної стратегії розвитку паливно-енергетичної сфери, що має стати основним засобом довготривалого, стабільного та повного забезпечення суспільно-економічних потреб у паливно-енергетичних ресурсах для досягнення та підтримки високих стандартів добробуту народу України за умов ефективного та екологічно безпечного енергокористування. Стрижнем енергетичної стратегії України повинні стати досягнення прогресу та сталого розвитку в критичних напрямках збалансування попиту та пропозиції паливно-енергетичних ресурсів, зміцнення екологічної та енергетичної безпеки, удосконалення ринкових відносин, інтеграції до міжнародної енергетичної сфери з перетворенням транзитних переваг у стратегічний ресурс.

Реалізуючи конституційне право щодо формування основних засад енергетичної політики України, виходячи з розуміння того, що Енергетична стратегія України до 2030 року — це система широкомасштабних рішень і напрямів діяльності, послідовна реалізація яких дозволить досягнути основних цілей, що ставить перед собою держава щодо розвитку паливно-енергетичної сфери, Верховна Рада України постановляє:

1. Схвалити рекомендації парламентських слухань «Енергетична стратегія України на період до 2030 року».

2. З метою створення умов якнайшвидшого виходу з кризи енергетики України, впровадження сучасного стратегічного планування у паливно-енергетичній сфері та вдосконалення нормативно-правової бази з питань видобування, виробництва, постачання та споживання енергетичних ресурсів:

Кабінету Міністрів України:

1) розробити і затвердити в четвертому кварталі 2001 року Енергетичну стратегію України до 2030 року;

2) розробити і подати у I півріччі 2002 року на розгляд Верховної Ради України проект Національної енергетичної програми до 2020 року;

3) при розробці Енергетичної стратегії України до 2030 року та Національної енергетичної програми до 2020 року врахувати рекомендації, висловлені учасниками парламентських слухань, у тому числі приділити особливу увагу запровадженню механізмів її реалізації з урахуванням імовірної кон'юнктури зовнішніх та внутрішніх макропоказників;

4) разом з комітетами Верховної Ради України прискорити розробку проектів законів України:

- про стратегічні національні інтереси в паливно-енергетичній сфері;
- про державне управління об'єктами енергетики;
- про внесення змін до законів України, які сприятимуть підтримці підприємств, що забезпечують розробку та виготовлення обладнання для реконструкції та модернізації енергетичних об'єктів України;

5) прискорити створення нормативно-правової бази щодо функціонування ядерної енергетики та промисловості, особливо з питань ядерної безпеки, власного неповного ядерно-паливного циклу;

Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки:

- з метою створення цілісного законодавства, що системно регулює відносини в паливно-енергетичній та суміжних сферах з урахуванням стратегічних національних інтересів, разом з Кабінетом Міністрів України розробити проекти Кодексу енергокористування та Концепції енергетичного законодавства України, що регулюватиме послідовність підготовки законодавчих актів, змістовні вимоги до цих документів, пропозиції щодо внесення змін до цивільного, адміністративного і кримінального законодавства, пов'язаних з урахуванням особливостей функціонування та розвитку паливно-енергетичної сфери.

3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

Голова Верховної Ради України

І. ПЛОЩ.

м. Київ, 24 травня 2001 року.

№ 2455-III.

Каміння, що вміє розмовляти

Нотатки з глибинки

Про нього ходять легенди, написано безліч книжок. Тож коли дізналася, що їдемо до гірського монастиря, уявляла такий собі оазис минулого, де час ніби спинився. Однак ще на підходах до стародавніх мурів ця місцина виявилася чи не найпожвавленішою в усій окрузі. Автобуси, машини, дорослі, діти, екскурсанти й прочани, а посеред подвір'я біля дерев'яного хреста кипить будівництво. І лише деінде — люди в рясах.

Наш провідник — ієрей Дмитрій — веде до місцевої святині — блаженного каменя. І тільки в розмові, в її повільних, розмірених тонах розкривається якийсь паралельний світ — світ аскези і служіння.

...Манявський скит має давню й знамениту історію. Заснований 1611 року Йовом Княгиницьким, послідовником Івана Вишенського, монастир був не лише духовним центром. У XVII столітті тут знаходили притулок жителі навколишніх сіл під час нападів кримських татар і турків. До 1785 року в монастирській церкві перебував славетний Богородчанський іконостас Йова Кондзелевича, який тепер зберігається у Національному музеї Львова (нині церковники ведуть переговори на рівні Президента України про повернення іконостаса храмові). За радянських часів тут був музей. Довго від монастиря зберігалися лише мури з бійницями та руїни. Правда, «історики атеїзму» збудували в музеї «штучні келії» з восковими ченцями.

Нині тут є і справжні келії, і ченці. Теперішній господар — Хресто-Воздвиженський Манявський чоловічий монастир ордену Архистратига Михаїла — веде свою історію в цих стінах із 1990 року. У монастирі лише п'ятеро ченців й декілька послушників —

кандидатів на монаші постриги (хоча, кажуть, ще недавно ченців було восьмеро). Втім, до «змагань» за кількість новонавернених тут, здається, ніхто й не прагне. Адже тутешній суворий статут, піст і розпорядок витримає далеко не кожен. Підйом о шостій ранку, а вже о пів на сьому розпочинаються вранішні молитви. Моляться ченці цілодобово — денно іночно. Вільний час — для самоосвіти і духовного розвитку — хіба після вечірніх молитов. Щодня доводиться поратися на монастирських городах, сінокосах, у саду. Як пояснив отець Дмитрій, надмірна, як на світський погляд, суворість пояснюється тим, що в монашому статуті певною мірою збережено Афонський статут XVII століття.

— Були люди, які проживали у монастирі рік, два, але потім покидали його, — каже отець Дмитрій. — Та монастир — не ув'язнення. Прийшов — прийняли, а якщо завтра хтось скаже, що їде додому — дадуть грошей, побажають щасливої дороги і... ніякої зневаги.

— А чи не заважають вам стільки людей в монастирі, шум, гам, суєта? — допитуюся.

— Храм повинен постійно бути відкритий, — каже наш супровідник. — Одні люди приходять сюди, щоб з'єднатися з Богом, інші, як туристи, просто з цікавості. Але на великі свята дедалі більше парафіян із навколишніх сіл.

До Дня незалежності в монастирі планують завершити будівництво дерев'яної церкви у традиційному гуцульському стилі. Ченці самі проводять екскурсії, розповідають історію Скита Манявського. Хоча цей монастир православний, але тут частими гостями є делегації греко- й римо-католиків.

Нарешті підходимо до священного нерукотворного каменя. Він має давнішу історію, ніж сам монастир.

Свого часу камінь служив печерою для аскетичного духовного життя Йова Княгиницького. За дослідженнями сучасних геофізиків визнано, що цей камінь віддає енергетичний заряд у більш як 220 мілівольт. Науковці трактують це по-своєму, а ченці — як «божу благодать і натхнення».

Про «Блаженний камінь» є легенда, описана ще в «Житті святих». Двоє старців-ченців з Києво-Печерської лаври вирушили на пошуки святої води, схожої на лаврську. Вони чітко не знали, куди йти, було сказано лише одне — на захід. Дорогою старцям явився диявол в образі чоловіка. Однак Боже провидіння таки вивело їх до дивного каменя. Коли ченці зважили воду, яка сочилася з його нутра (на той час досліди складу води відбувалися за вагою), вона виявилася однаковою зі святою водою Київської лаври. Потім це підтвердили й хімічні досліді.

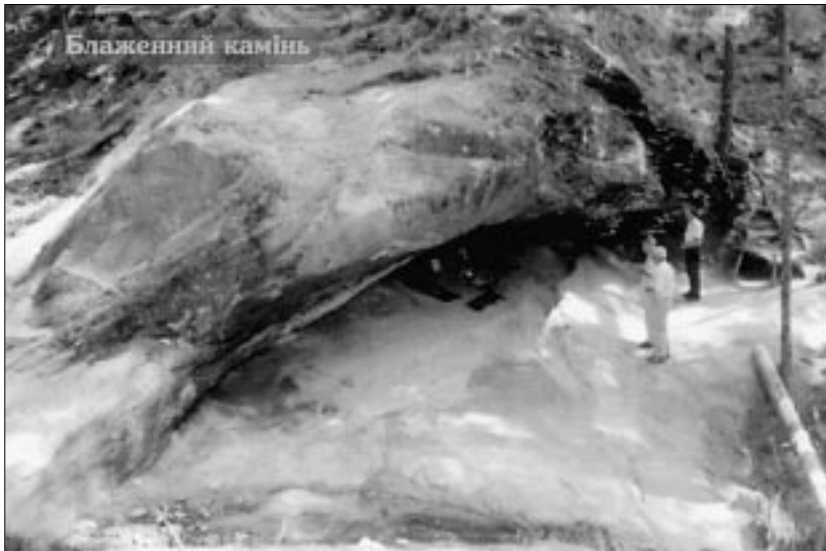
Скит Манявський

Досі вважають, що вода з «Блаженного каменя» має цілющі властивості. До речі, як запевняють ченці, за радянських часів, коли монастир не діяв, камінь не сочився. А до 1998 року давав воду лише раз на рік, на Івана Купала. Сьогодні камінь не лише німо береже в собі молитовні благання всіх, хто впродовж кількох століть навідувався до нього. На порослій мохом твердині не забули відзначитися і що «тут був Вася», і що «Ваня любить Аню»... «Господь і так бачить, що люди приходять, а вони хочуть його перехитрити», — посміхається отець Дмитрій. До речі, сам він прийшов до Бога і став священником теж лише в 90-х, після того, як приснився один сон (який — не каже). А працював і в колгоспі, і на керівних посадах держслужбовцем...

Прощаємося... Хтось поспішає на молитву, а хтось повертається до світських турбот.

Юліана ШЕВЧУК.

Івано-Франківська область.

Блаженний камінь

Бджолиний вампір

Пасічникам на замітку

Якось мій брат вирішив оглянути свою пасіку після зимівлі й пересвідчитися, в якому стані перебувають бджолині сім'ї. В одному з вуликів він побачив жахливу картину: під рамками покотом лежали мертві комахи. Лише невеликий клубочок крилатих трудівниць тримався воцни й подавав ознаки життя. На мертвих комах виднілися якісь волохаті створіння.

— Це кліщ варроа — гроза медоносних бджіл, — сказав брат розпачливо. — Нещодавно я прочитав про нього в науковому журналі. Проти цього паразита ще не винайдено жодних засобів боротьби. І тому він безкарно нищить пасіки практично на всіх континентах.

Кліщ варроа завдав бджільництву справді астрономічної шкоди. Мільйони порожніх вуликів залишив він на своєму міграційному шляху. Поширився паразит по світу з Індії. Першими потерпіли від нього бджоловоди Китаю, Кореї, Філіппін. У 1964 році кліщ з'явився в Приморському та Хабаровському краях колишнього СРСР. Звідти його літаками доставили в Україну разом із бджолопакетами, якими традиційно обмінювалися українські й далекосхідні пасічники.

До міграції кліщ варроа жив собі в Індії, паразитуючи на місцевій дикій бджолі. Ця комаха протягом багатьох віків еволюційним шляхом пристосувалася переносити наругу свого одвічного ворога й зуміла вижити. Проте пасічники не розводили її, тому що вона не відзначалася

особливою продуктивністю. Для виробництва меду індуї завезли працюючу європейську бджолу. На неї одразу накинув оком кліщ варроа. Він почав проникати у вулики, паразитувати на європейках. Розкішні умови, в яких він опинився, сприяли сплеску розмноження ненажери.

Тіло кліща вкрито бездоганним природним набором ексекторських пристроїв. З допомогою присосок, липких ворсинок, ціпких наростів він легко прилаштовується до бджолиного тулуба й міцно тримається його, мандрує з комахою в полі, що сприяє його поширенню. Збити з себе самотужки такого «вершника» бджола не може. Паразит виживає завдяки тому, що висмоктує зі своєї жертви гемолімфу — бджолину кров. Виснажена вампіром комаха згодом гине, а кліщ переселяється на іншу її посестру.

Прибульці навчилися пити кров навіть з молодих бджіл у запечатаних воском сотах. Тривалий час пасічники не могли збагнути, чому в їхніх вуликах з'являється на світ потомство без крилець, кінцівок, з деформова-

ними тулубами. Каліками їх робив індійський ненажера.

Засоби боротьби з варроатозом підказала сама природа. Спостережливі пасічники помітили, що там, де вулики перебувають по сусідству з мурашниками, кліщ або взагалі відсутній, або почуває себе пригнічено. Це й стало підказкою: паразит боїться мурашиної кислоти. Спробували нею скористатися. З'ясувалося, що це й справді вампірова смерть. До того ж мурашина кислота не завдає шкоди бджолосім'ям, не псує меду. Комахи (це загальновідомо) охоче беруть її в природному середовищі з деяких рослин та фруктів. Є вона, приміром, у кропиви та хвої, до яких бджоли небайдужі.

З'ясувалося, що смертельною для кліща є й щавелева кислота. До речі, нею охоче користувалися буковинські пасічники, бо вона не була дефіцитом і ціна не «кусалася».

Один мій знайомий пасічник додумався обкурювати заражених кліщем бджіл розплавленим солідолом. І в такий спосіб урятував свою пасіку.

Та згодом учені винайшли значно дієвіші препарати. Особливо популярними є таблетки апіларолу. Восени, коли припиняється розплід, бджіл обкурюють димом цієї пігулки. Апіларол уражає нервову систему паразита і через дві—три години гине.

Старійшина буковинських пасічників Іван Дмитрович Вайпан з села Туятка Глибочького ра-

йону (він доглядає триста вуликів) уподобав собі румунський препарат варракет. За своїми якостями він набагато сильніший за апіларол та біпін. Для обробки одного вулика вистачає трьох крапельок цієї речовини. Проте поводитися з нею слід обережно. Кілька років тому у високогірному Путильському районі мертвим біля вуликів знайшли одного місцевого пасічника. Чоловік знехтував інструкцією й поплатився за це своїм життям.

Іван Дмитрович Вайпан рекомендує бджоловодам-любителям не вдаватися до застосування сильнодіючих противарроатоз-

них засобів. Слід починати з безпечніших препаратів, радить мудрий чоловік, який має лише один запис у своїй трудовій книжці: пасічник Глибочького лісгоспу.

Про повну перемогу людини над бджолиним вампіром казати ще рано. Та вона навряд чи й можлива. Згадайте, скільки років картоплярі вже воюють з іншим прибульцем — колорадським жуком. Проте управу на кліща варроа вже знайдено. І це додає оптимізму, що бджолиному роду не буде переводу.

Василь БАБУХ.
Фото автора.

Про що свідчить гірський монастир і мовить «Блаженний камінь»

Насильство заважає політичному діалогу

Спеціальний посланник Міністерства закордонних справ України на Близькому Сході Віктор Нагайчук на брифінгу в МЗС зазначив, що в нашій державі з глибокою стурбованістю спостерігають за продовженням «безглузлого варварського насильства». Воно заважає початку політичного діалогу між сторонами конфлікту. Тому першочергове завдання — подолання руйнівної конфронтації та відновлення повноцінних змістовних переговорів між Ізраїлем та Палестинською автономією. З огляду на цю позицію, Україна цілком підтримує рекомендації і вимоги американської комісії Мітчела з урегулювання близькосхідної проблеми. Зі свого боку, наша країна «відкри-

та для допомоги учасникам конфлікту в будь-якій прийнятній формі». Про це планується вести розмову під час очікуваного візиту прем'єра Ізраїлю Арієля Шарона до Києва.

Директор департаменту консульської служби Віктор Кирик поінформувал про роботу свого підрозділу напередодні візиту в Україну глави Католицької церкви Івана Павла II. МЗС розробило і запропонувало низку заходів, спрямованих на забезпечення безперешкодного в'їзду до нашої країни прочан з інших держав під час візиту Понтифіка. Зокрема, для організованих груп пропонується знизити на 50% вартість віз до України, звільнити їх від реєстрації в ор-

ганах МВС та спростити порядок перетину кордону для громадян сусідніх держав. Останнє здебільшого стосується громадян Польщі.

Крім того, на брифінгу було проголошено заяву МЗС щодо перебігу подій у Македонії. «Позиція України, підкреслено в документі, базується на рішучому засудженні будь-яких актів та форм тероризму». Наша держава підтримує «мирні ініціативи президента Македонії, що можуть стати основою для врегулювання конфлікту, а також зусилля міжнародної спільноти, спрямовані на збереження миру, стабільності та територіальної цілісності цієї країни», зазначається в заяві.

Олег ДЕНИСОВ.

Навряд чи у президента Філіппін Глорії Арройо, коли вона оглядала стрій курсантів військової школи, настрої були надто святковий. 103-я річниця проголошення незалежності країни затьмарена кризою, пов'язаною із захопленням заручників місцевими ісламістами з угруповання «Абу Сайяф». Учора вони заявили, що обезглавили одного з утримуваних ними американців. «Ми стратили Гільєрмо Соbero на знак дарунку до Дня незалежності Філіппін», — повідомив по телефону один із лідерів екстремістів. Утім, філіппінські військові нагадують, що в минулому терористи з «Абу Сайяф» не раз робили страшні заяви про страту іноземних заручників, які перебували у них, але здебільшого це не відповідало дійсності.

Дівочі забави?

Днями чотири південноафриканські школярки постали перед судом. Їм висунуто не зовсім звичайне обвинувачення — у згвалтуванні 15-річного глухого підлітка. Всім чотирьом дівчаткам також по 15 років.

10 травня хлопчик повертався додому зі спеціалізованої школи для глухих. Тоді його й наздогнали насильниці. Вони затягнули підлітка в безлюдний район, зняли з нього одяг і згвалтували. Хлопчик нікому не розповів про те, що сталося. Проте після того, як школярки через тиждень згвалтували його вдруге, він повідомив про все владу. Як стверджує потерпілий, дівчатка зажали, що ще розправляться з ним.

Слухання справи відкладено до 26 червня, і тепер школярки можуть піддати хірургічній експертизі, щоб установити, чи займалися вони сексом. До винесення остаточного вердикту суд постановив відпустити їх під опіку батьків.

Бізнес-зустрічі ефективніші за виставки

На офіційних україно-угорських зустрічах прийнято по-дипломатичному обтічно і по-сусідськи ввічливо казати, що цифра нашого товарообігу «могла б бути набагато більшою». Що це означає? Приклад, який навів «ГУ» президент Торгово-промислової палати Угорщини Ласло ПАРАГ, дає відповідь на це запитання: товарообіг Угорщини з Іспанією становить 1,2 млрд. доларів США, хоча ці дві країни розділяють тисячі кілометрів, а з найбільшим сусідом Україною ледве дотягує до половини мільярда... Для того, щоб ситуація змінилася, проводяться виставки і бізнес-зустрічі підприємців. Учора в Києві почав свою роботу дводенний Україно-угорський бізнес-форум з показом угорцями деяких зразків своєї продукції.

Торгово-промислові палати — потужні рушії економіки: вони допомагають підприємницьким структурам вийти на ринок. Проте, щоб цей процес мав найбільшу віддачу, позаминулого року в Угорщині почали організовувати спеціальні відділення у зв'язках із сусідніми країнами. І ось у квітні було створено угорсько-українське відділення ТПП Угорщини, а два тижні тому в Угорщині — така сама структура в системі нашої ТПП.

Попри позитивні тенденції, україн-

ський експорт цього року зріс на 40 відсотків, а угорський — на 15. Як такої, звичної за десять років, традиційної виставки угорських товарів цього року не було, і замість заявлених 40 підприємств на бізнес-зустріч вийшли 30. На запитання «ГУ» відповів президент угорсько-українського відділення ТПП Угорщини Барталан СЕНТПЕТЕРІ:

— Ще позаминулого року дійшли думки, що презентації також потрібні, але локальні заходи з акцентом на переговорному процесі ефективніші. Навіть і без зразків можна залучити бізнес-партнерів, якщо попередньо поінформувати їх про наміри учасників. Інтерес до нинішнього бізнес-форуму проявили понад 200 фірм. Отож кожен наш учасник вестиме переговори щонайменше з десятьма фірмами. Є навіть фірми, у яких по 15—25 партнерів.

Цього року ми вже здійснили кілька заходів. В Угорщині відбулися виставки «Схід—Захід» і бізнес-форум, в яких взяли участь понад 50 українських і понад 100 угорських фірм. Восени плануємо зустрічі в Кіровограді та Полтаві. У жовтні в Будапешті відбудеться традиційний форум з торгівлі та інвестицій. Робота триває. Дорогу вже частково проторовано.

Яна СТАДІЛЬНА.

Розв'язати проблему до кінця року

Кишинів форсує розв'язання придністровської проблеми. 20 червня на черговій зустрічі з лідером Придністров'я Ігорем Смирновим Президент Молдови Володимир Воронін має намір провести сутю політичні переговори. Йтиметься, як стверджують представники апарату президента, про можливий статус лівобережжя.

Голова комісії з переговорів із Тирасполем Василь Стурза повідомив журналістів, що молдавська сторона передала придністровцям проект закону, де Придністров'я визначено як «державно-територіальне утворення». Яке юридичне наповнення може мати це досить розмите формулювання, широкому загалові не відомо. Мабуть, саме ця частина проекту закону стане предметом обговорення на майбутній зустрічі молдавського та придністровського лідерів.

В одному з проєктів, розроблених раніше посередниками, передбачалося, що Придністров'ю можна дозволити називатися республікою — звісно, в єдиних молдавських кордонах та за певного розмежування повноважень між центральною та регіональною владою. Така постановка питання мала на меті федералізацію Мол-

дови, для чого Кишиневу потрібно було б внести зміни до Конституції.

Згідно з Конституцією Молдова — унітарна держава. Проект було успішно «поховано» і придністровцями, і молдаванами. Федерація не влаштовувала попередніх молдавських керівників. Проти неї висловлювався і Володимир Воронін ще до того, як став президентом. Його, найпевніше, задовольнила б «широка автономія» для Придністров'я, щонайбільше обіцяна Тирасполлю экс-президентом Петру Лучинським. Тирасполь також не влаштовувала перспектива стати федеративною одиницею у спільному молдавському домі. Придністров'я дотримувалося і залишається на позиції об'єднання з Молдовою на конфедеративних основах.

Володимир Воронін сподівається, що йому вдасться переконати Ігоря Смирнова у зворотному. Кишинівські ЗМІ стверджують: Україна й Росія, що є посередниками на переговорах, задіють блокаду проти регіону і тим самим додадуть переконливості аргументам молдавського президента.

Кишинів.

Світлана ГАМОВА.

Хроніка. Факти. Події

Грозний

Нові жертви

Біля міста Аргуна чеченці напали на бронетранспортер федеральних сил. Вони підірвали його на керованому фугасі й одразу відкрили вогонь з автоматів та гранатометів. Під час бою один із російських військовослужбовців загинув, ще п'ятеро поранено і госпіталізовано.

Токіо

Танака зустрінеться з Пауеллом

Учора міністр закордонних справ Японії Макіко Танака заявила, що нині владно майже всі формальні питання, які передують її офіційній зустрічі з держсекретарем США Коліном Пауеллом. Переговори мають відбутися у Вашингтоні наступного понеділка. Раніше зустріч була під запитанням через деякі суперечливі висловлювання глави японської дипломатії. Зокрема, вона, як повідомили ЗМІ, критикувала американський план створення національної протиракетної оборони.

Мехіко

Несподівана знахідка

Поліція західного мексиканського штату Халіско знайшла в автобусі, що прямував до столиці штату Гвадалахари, 5 мільйонів доларів, схованих у спеціальному тайнику. Нині компетентні органи з'ясовують, фальшиві ці гроші чи справжні, отримані за транспортування наркотиків.

Пекін

Наслідки стихії

Влада китайської провінції Гуандун оприлюднила дані про наслідки сильного паводку та зсувів, спричинених зливами, що обрушилися на деякі райони провінції в останні два тижні. За офіційними даними, жертвами стихії за цей час стали 17 осіб, кілька десятків — вважаються такими, що пропали безвісти. Без притулку, за приблизними оцінками, лишилися майже 2 млн. жителів. Повністю знищено не менш як 5300 будинків. Загальна матеріальна шкода становить 645 млн. юанів (78 млн. доларів).

Ер-Ріяд

Експропріація

Саудівська Аравія захопила іракський нафтопровід, що пролягає її територією. У власність королівства перейшли трубопроводи, насосні станції, ємності для зберігання нафтопродуктів, комунікації, завантажувальні пристрої і термінал у порту Муджиз на узбережжі Червоного моря загальною вартістю 2,25 млрд. доларів. Саудівська Аравія інформувала Генерального секретаря ООН Кофі Аннана про те, що забирає нафтопровід, бо Ірак погрожував королівству і не раз вчиняв акти агресії.

Мадрид

Не всі кажуть Бушу «Ласкаво просимо»

Аж ніяк не всі в Іспанії були раді бачити у себе президента Сполучених Штатів. Він прибув до Мадрида вчора. Зокрема, нагоду висловити США свій протест отримали противники застосування смертної кари. Тим більше що в США напередодні приїзду Буша відбулася чергова страта: смертельну ін'єкцію ввели Тімоті Маквею. Його визнали винним у смерті 168 осіб, які загинули 1995 року внаслідок виходу федерального будівлі в Оклахома-Сіті.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформантств.

Фото АР.

Будемо обирати

Зміни політичних симпатій киян: збіг обставин чи тенденція?

Події в житті України у 2001 року, які пов'язані передусім з відставкою уряду В. Ющенка і призначенням «нового» уряду А. Кінаха, призвели до змін політичних уподобань мешканців столиці. Про це свідчать результати опитувань центру «Громадська думка» (опитування проводили-

ся за репрезентативною для Києва вибіркою). Так, порівняння відповідей киян на запитання: «Якби вибори до Верховної Ради відбулися найближчим часом, за яку партію ви проголосували б?» — показує, що політичні настрої киян набувають дедалі більшого динамізму.

Відповіді киян на запитання: «Якби вибори до Верховної Ради відбулися найближчим часом, за яку партію ви проголосували б?»

		Січень	березень	середина травня	(процент до всіх) кінець травня
Компартія України	Симоненко	8,6	11,3	9,8	8,8
Партія «Батьківщина»	Тимошенко	3,7	3,8	4,8	7,6
Соціалістична партія України	Мороз	7,6	5,5	9,0	5,1
Партія «Реформи та порядок»	Пинзеник	3,0	4,0	5,7	4,2
Народний рух України	Удовенко	5,2	5,5	4,0	4,3
Український народний рух	Костенко	3,7	2,4	1,7	4,3
Партія «Трудова Україна»	Тігіпко	2,4	3,0	2,9	4,1
Народно-демократична партія	Пустовойтенко	4,2	3,2	2,6	4,3
Прогресивна соціалістична партія	Вітренко	4,2	3,1	2,9	2,6
Соціал-демократична партія України (о)	Медведчук	5,4	3,5	2,4	2,6
Партія зелених	Кононов	5,1	4,2	2,6	2,2
Партія «Демократичний союз»	Волков	1,3	0,8	0,7	1,4
УНА-УНСО	Шкіль	—	1,2	0,9	1,0
Партія «Регіони України»	Азаров	—	0,3	0,5	0,9
Партія «Яблуко»	Бродський	1,2	1,5	0,2	0,5
Демократична партія України	Яворівський	—	—	3,6	—
Проти всіх		10,6	9,3	13,1	14,6
Інші		1,5	2,0	0,9	0,5
Не під голосувати		—	6,0	7,7	10,7
Не визначилися		32,3	28,4	24,0	20,3

Отримані дані свідчать, що лівий рух Комуністична партія, залишається на першому місці у столиці. Але, починаючи з травня 2001 року, КПУ почала втрачати своїх прихильників. Далося взяти голосування фракції КПУ за відставку уряду В. Ющенка. Це саме можна сказати і про ПСПУ, яка істотно втратила своїх прихильників. А ось електорат Соціалістичної партії коливається залежно від позиції, яку займає партія під час прийняття тих чи інших рішень у парламенті. Так, відмова фракції СПУ підтримати відставку уряду В. Ющенка призвела до зростання її прихильників. А під-

тримка партією О. Мороза кандидатури А. Кінаха могла вплинути на падіння її рейтингових позицій. Отже, очевидно, що КПУ навряд чи може претендувати на лідерство в опозиції в очах киян. Нині за це змагаються СПУ та партія «Батьківщина». Непослідовність позицій першої призвела до того, що сьогодні в цьому змаганні перемогла «Батьківщина». Частка прихильників цієї партії постійно зростає і на кінець травня партія експериментера перемістилася на друге місце. Це може бути свідченням зростання в місті опозиційних настроїв киян нелівого спрямування.

На відміну від партій, що всіляко намагалися зберегти уряд В. Ющенка, практично всі партії, «переможці» в боротьбі за його знищення, мають відчутні втрати серед своїх прихильників. Передусім це стосується Партії зелених, СДПУ (О), «Яблука», які на своїй політичній знятості втратили від третини до половини своїх симпатиків і поповнили список аутсайдерів у Києві.

Слід також сказати про тенденцію зростання популярності партії «Трудова Україна». Цілком імовірно, що нині її прихильники поповнюються з лав електорату СДПУ (о) та Партії зелених. Щодо правих

партій, то частка їх прихильників має порівняно сталий характер. При цьому спостерігається перехід голосів від однієї партії до іншої. Це, очевидно, зумовлено колізіями процесу створення єдиного правого блоку. Нині ці партії не задовольняють повною мірою електорат національно-демократичної орієнтації. Так, під час одного з опитувань (у середині травня) до переліку включили Демократичну партію, де лідером вказали В. Яворівського. Це було зроблено для того, щоб визначити реакцію населення міста на популярну назву «демократична» й популярну свого часу у столиці особу В. Яворівського. Як з'ясувалося, ця партія, про діяльність якої у столиці взагалі не подається жодної інформації, одразу набрала майже 4 %. Зазначимо, що основну роль у такому виборі, очевидно, відіграла саме особа В. Яворівського. Адже «Демсоюз» може лише мріяти про таку підтримку у столиці, і слово «демократичний» у назві партії аж ніяк не впливає на прихильність киян. Загалом виборці націонал-демократичного спрямування у Києві становлять майже 15 %. Не вистачає лише партії або блоку, здатних залучити їх на свій бік.

Варто зазначити ще одну тенденцію у настроях електорату столиці. На тлі зниження частки тих киян, які не визначилися, спостерігається поступове зростання тих, хто голосуватиме проти всіх, і тих, хто не під голосувати. Цей протестний електорат на кінець травня перевищив одну четверту. Можна прогнозувати, що утворення політичних блоків — насамперед блоку правих партій — може змінити цю тенденцію.

Слід також чекати, що найближчим часом зміни політичних симпатій киян стануть ще динамічнішими, адже передвиборчі змагання набирають обертів.

Ганна ЗАЛІЗНЯК,
кандидат економічних наук,
керівник центру
«Громадська думка».

Будівничий Закарпаття

Іван ТУРЯНИЦЯ (1901—1955) у пам'яті закарпатців — один з найвідоміших серед громадсько — політичних діячів 20—50-х років минулого століття. Оцінки його політичної діяльності суперечливі, особливо в останні роки. Так само, як складні і неоднозначні конкретно-історичні та політичні умови життя, в яких він утверджувався, доленосні події, в яких він відіграв далеко не другорядні ролі.

Коротко про найголовніші віхи життєвого шляху закарпатського народного ватажка: з жовтня 1917 року — він солдат австро-угорського царя, з березня 1919-го — доброволець сформованого в Мукачевому робітничого загону угорської Червоної армії, у червні того самого року — очевидець проголошення в Пряшеві Словацької Радянської республіки.

Після включення краю до складу Чехословацької республіки виходець із робітничої сім'ї не випадково пристав до тої політичної сили, яка рішуче стає на захист соціально і національно скривджених народних мас.

21 березня 1920 року з нагоди річниці проголошення радянської влади в Угорщині напівлегальний установчий з'їзд місцевих комуністів і соціалістів проголошує створення Міжнародної (інтернаціональної) соціалістичної партії Підкарпатської Руси (МСП), яка твердо стала на позиції III Інтернаціоналу.

Спілкування з такими діячами першого покоління підкарпатських комуністів, як

Йожеф Гаті, Армон Деже, Мозеш Шимон, Ерне Сайдлер, Белла Іллеш, Павло Терек, Іван Локота, Микола Сидоряк, Іван Мондок утверджувало в молодому Туряниці революційний світогляд.

Водночас на своєму життєвому шляху йому довелося пройти того самого року — очевидець проголошення в Пряшеві Словацької Радянської республіки. Після включення краю до складу Чехословацької республіки виходець із робітничої сім'ї не випадково пристав до тої політичної сили, яка рішуче стає на захист соціально і національно скривджених народних мас.

Погляди революційно-свідомої частини населення Підкарпаття було звернено на Схід — на Росію, Україну, де робітники і селяни будували нове життя. Івану Туряниці двічі довелося нелегально переходити через кордон до Країни Рад. У 1930—1933 роках він навчався у Харківському інституті журналістики.

У Радянському Союзі нашому землякові випало по-

працювати на Ворошиловградському паровозобудівному заводі. Після початку Великої Вітчизняної війни він був у розпорядженні Народного комісаріату оборони СРСР, стає членом Всеслов'янського антифашистського комітету, вступає до лав Чехословацького військового корпусу.

У смертельному двобої з фашизмом загинули ватажок закарпатських комуністів Олекса Борканюк, у лютому 1942 року десантований неподалік рідного Ясіня, а в жовтні страчений фашистами в Будапешті, і кохана дружина Туряниці — Ганна, десантована у липні 1943 року з групою розвідників у ворожий тил, де вона загинула за невідомих обставин.

Доля Івана Туряниці розпорядилася інакше. Він повернувся у рідний край і став біля штурвала руху за приєднання Закарпаття до України. Наприкінці жовтня 1944-го у визволеному Червоною Армією Хусті група закарпатських військових і партійних працівників — серед них Іван Ваш, Андрій Андрійко, Петро Попович, Юрій Млавець, Іван Туряниця та інші — розгорнула пропагандистську і організаційно-практичну роботу.

12 листопада того пам'ятного року в Мукачевому сформовано Народний комітет,

який очолив Туряниця. Наступного дня ініціативна група комуністів обирає організаційний комітет для скликання першої крайової партійної конференції, що відбулася 19 листопада 1944 року. Одну з трьох доповідей на ній проголосив Туряниця, котрий підкреслив історичне значення визволення Закарпаття Червоною Армією й обґрунтував необхідність возз'єднання краю з Радянською Україною.

Конференція спрямувала діяльність комуністів на досягнення цієї мети, об'єднала комуністичні організації в єдину Комуністичну партію Закарпатської України. Обраний у складі 23 осіб Центральний Комітет КПЗУ очолив перший секретар Іван Туряниця. Через тиждень там же, в Мукачевому, зібралися 663 делегати першого з'їзду Народних комітетів. Основну доповідь про визволення і возз'єднання проголосив перший секретар ЦК КПЗУ. З'їзд прийняв доленосні документи: Маніфест про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною, Звернення до уряду Союзу РСР з проханням допомогти трудящим Закарпаття возз'єднатися з народом України, постанову про конфіскацію поміщицьких земель та наділення нею трудящих селян, обрав Народну Раду Закарпатської України як єдину

центральну владу, діючи за волю народу на території Закарпатської України. Головою Народної Ради, обраної в складі 17 осіб, став Іван Туряниця.

Українські землі було зібрано в одній державі. Закарпаття опинилося в складі України завдяки справжнім патріотам Олексі Борканюку, Івану Туряниці, Івану Ваші та іншим.

Після приєднання Закарпаття до України Іван Туряниця працював першим секретарем обласного комітету Комуністичної партії України, згодом — головою виконкому обласної Ради депутатів трудящих. Закарпаття тричі обирали його своїм посланцем у Верховну Раду СРСР та Верховну Раду Української РСР. Він був членом ЦК Компартії України.

У наші дні доводиться чути чимало закидів Радянській владі і Комуністичній партії, які уособлював і Іван Туряниця. Та історія вже відбулася, її не переінакшити. І вона дала переконливі відповіді: якби не було таких патріотів, як Іван Туряниця, і справи, які він служив, ніколи не було б незалежної України і закарпатської землі у її складі.

Микола МАКАРА,
кандидат історичних наук;
Іван МИГОВИЧ,
доктор філософських наук,
народний депутат України.
Ужгород.

Енергетико, почни із себе!

Дуже добре, що «Голос України» приділяє увагу реструктуризації базових галузей нашої промисловості. Пригадую цікавий матеріал І. Науменка «Злидні марнотратства» про наші енергетичні негаразди.

Шановний автор дуже вчасно і правильно порушив питання. Проте неможливо розв'язувати проблеми однієї галузі, ігноруючи загальний стан фінансів, промисловості й сільського господарства. Тому вважаю за потрібне дещо розширити тему і подивитися на проблеми енергетики ще і з точки зору споживачів її продукції — промислових і сільськогосподарських підприємств.

Після обвалу гривні 1998 року доларові ціни на газ та нафтопродукти не змінилися. Не дуже змінилася доларова ціна на вугілля, ядерне паливо й енергетичне обладнання. Тобто майже незмінними у доларовому еквіваленті залишилися статті витрат на виробництво, що становлять левову частку в структурі собівартості. Тому можна було сподіватися хоча б на стабільність доларових тарифів на електричну і теплову енергію. Однак замість 3 центів за кіловат-годину в 1997 р. три роки потому промислові споживачі платили вже не більш як 2—2,5 цента. Чому? Може, за цей час вдалося оновити основні фонди чи збільшити обсяги виробництва, що зумовило таке падіння тарифів? Навпаки, задля забезпечення навіть зменшених обсягів виробництва електроенергії доводилося «руйнувати» те, що донедавна було робочим. Унаслідок «старіння» основних фондів ще більше знизився ККД використання первинних енергоресурсів, за існуючої практики так званих «обмежень» недовантажувалися робочі потужності.

Енергетика розвалюється, а за такого її стану відбувається нищення промисловості й сільського господарства. А через це знизилася реальна зарплата самих енергетиків. Ситуація в енергетиці справді складна, проте й самі енергетики роблять для поліпшення справ аж ніяк не все. Приміром, жодна з енергокомпаній не провела енергоаудиту, а фінансування заходів з енергозбереження практично зведено до нуля. Міністерство не використо-

вує ті можливості, що їм дало об'єднання всіх причетних до ПЕКУ галузей. Так, є цілком реальна можливість генерації електроенергії на компресорних станціях вітчизняних газопроводів. Період окупності такого заходу для газоконпресорних станцій з електроприводом і потужністю 3х25 МВт не перевищував би 1,25—2,2 року. Його реалізація, окрім розв'язання проблеми «пікових» навантажень енергосистеми України, дала б змогу реконструювати та відновити газотранспортну мережу, а також дала б значний поштовх розвитку вітчизняного машинобудування.

Енергетика функціонує не сама по собі й не заради власного задоволення. Вона повинна забезпечувати потреби національної економіки. Але сьогодні маємо так звані «обмеження» і порушення саме енергетиками договорів щодо постачання електроенергії навіть перед компаніями, що вчасно сплачують за спожиту енергію. Непереконливими є посилення на існуючій електромережі, що буцімто не дозволяють від'єднувати неплательників. Зараз «обмежує» і великі підприємства (далеко не всі з них є боржниками!), мережами яких забезпечене енергопостачання менших споживачів. Автор цих рядків добре обізнаний із наслідками так званих «обмежень» для декількох великих підприємств. Приміром, синхронний двигун великої потужності (1000—8000 кВт), що має працювати впродовж 20 років, можна запускати не більш як 30—100 разів на рік. За нинішньої «дисципліни»

електропостачання такі двигуни доводиться пускати кілька разів на добу, що зменшує термін експлуатації в 4—5 разів. Вартість одного такого двигуна перевищує кілька сотень тисяч доларів, а в цілому для великого підприємства — понад десять мільйонів доларів. Проте руйнація обладнання — не єдиний наслідок «обмежень». Знижується кількість та якість продукції вітчизняних підприємств.

Типові договори щодо постачання електроенергії розробляла енергетика. Жодний з цих договорів не передбачає відповідальності енергопостачальної компанії за недотримання умов енергопостачання (якість, кількість електроенергії та графік її постачання). В окремих випадках можна було б поради-ти споживачам енергоресурсів побудувати для власних потреб генератори електроенергії. Проте небезпідставні й побоювання промислових підприємств, що за наявності в них власних генеруючих потужностей ліміти на постачання електроенергії буде відповідно зменшено.

На відміну від енергетиків виробники розуміють важливість енергозбереження. Так, керівництво Мінпромполітики протягом осені 1999 р. — зими 2000 р. організувало навчання перших керівників понад сотні найпотужніших

промислових підприємств. Триває навчання співробітників енергослужб підприємств галузі. Але проблему треба розв'язувати разом. На мою думку, крім того, що необхідно запровадити гнучку систему тарифів, які стимулювали б зменшення споживання енергоресурсів і за рахунок зниження енергоспоживання у «пікові» та «напівпікові» години стабілізували б роботу енергосистеми країни. Бажано також проаналізувати технічні можливості та економічну доцільність генерації електроенергії на компресорних станціях вітчизняних газопроводів. Автор цих рядків готовий безплатно надати всі попередні розрахунки. І так само безплатно прочитати відповідний курс лекцій та поділитися власним практичним досвідом у галузі енергозбереження саме для енергетиків.

Заходи з енергозбереження дали б змогу заощадити в галузі щонайменше 10 % витрат на первинні енергоресурси. Цих грошей вистачило б не тільки на підтримання основних фондів у робочому стані, а й на їх модернізацію.

Володимир МАМАЛИГА,
кандидат технічних наук,
сертифікований
енергоменеджер,
магістр ділового
адміністрування.
Мал. Ернста ЛІЩЕНКА.

Як фірма «Суми-ТЕКО» поставила половину населення Сум на коліна

Спочатку було слово — ніжне, палке і хвилююче, як іспанська серенада. У ролі закоханого кабальєро перед депутатським корпусом Сумської міської ради виступив директор новоспеченої фірми «Суми-ТЕКО» Володимир Винокур. Бізнесмен «проспівав» народним обранцям про свою палку любов до рідного міста, про бажання перетворити його на оазис краси та заможності.

Заради чого, запитаєте, так розпивався цей добродій перед високим зібранням?

Щоб отримати від сесії добро на довгострокову оренду Сумської ТЕЦ вартістю в кільканадцять десятків мільйонів гривень. Утім, руляди заподаткованого кабальєро не справили належного враження на присутніх: депутати ж бо — не дівки на виданні, та й «соліст» так безбожно фальшивив, що вони не дали згоди любителю серенад на його «заручини» з таким жаданим об'єктом комунальної власності.

Та світ, як відомо, не без добрих людей. Зробив це за народних обранців заступник міського голови Геннадій Михайленко, який від імені міської ради підписав з Володимиром Винокуром угоду про передачу в оренду «Суми-ТЕКО» цілісного майнового комплексу із виробництва теплової та електричної енергії Сумського підприємства теплових мереж. Ця угода (про вчинене депутати довідалися майже через півроку. — Прим. авт.) дала можливість «Суми-ТЕКО» напередодні минулого опалювального сезону отримати в НКРЕ України ліцензію на вироб-

ництво та постачання електричної енергії за нерегульованими цінами. Чого, власне, й добилися. «Халаява» справді виявилася солодкою за мед. Дорвавшись до «годівниці», «рятівники» Сум відразу розперезалися: піднявши тарифи за опалення одного квадратного метра житлової площі мало не з 84 копійок до 1,57 гривні, «Суми-ТЕКО» за перші 5 місяців праці на ниві «збагачення» міста отримало надфантастичні прибутки.

Про спритників із «Суми-ТЕКО» та їхніх візаві «Голос України» розповів читачам у трьох попередніх публікаціях: «Локшину — на вуха, дулю в кишені» (27.01.2001 р.), «Локшина густішає, дуля круглішає» (27.03.2001 р.), «Ось тобі, любцю, водоканал!» (31.03.2001 р.).

У згаданих матеріалах, зокрема, йшлося про неабияке підвищення цін фірмачами з «Суми-ТЕКО». Коли ці факти впливали на поверхню, перевіркою «благодійної» діяльності «Суми-ТЕКО» займалися КРУ, СБУ, інспекція з цін та інші фіскальні органи. Факти підтвердилися, та віз і нині там. Мало того, герої публікацій, наче нічого й не сталося, й далі збирали за непомірними для більшості сумчан тарифами платню до закінчення опалювального сезону. Нині також перебувають при «годівниці». Не допомогли ні депутатські протести, ні їхні звернення до правоохоронних органів. Нічого дивного. Адже тепер Винокур із компанією намагаються узаконити факт оренди ТЕЦ.

— Аби досягти мети, обласна влада безперервно чинить на наш депутатський корпус і на виконком небува-

лий пресинг, — сказав голова комісії із законності Сумської міськради Володимир Лаврик.

Дійшло до того, що на травневій позачерговій сесії теківський «благодійник» особисто рахував голоси депутатів, які прокотили «Суми-ТЕКО» на вороних.

Чим, запитаєте, можна пояснити таке неприкрите свавілля з боку чиновників? Відповідь на поставлене запитання дає схема, опублікована в обласній газеті соціалістів «Позиція». За всім цим стоять фірми, де серед засновників відомі в області прізвища або родичі відомих осіб. Зрозумівши, що самотужки бити за комунальну власність не виграти, сесія міськради делегувала своїх представників на пошуки правди до Верховної Ради, адміністрації Президента і Генеральної прокуратури.

Тим часом теківські «вітівники», під приводом відсутності коштів на ремонт обладнання ТЕЦ, а можливо, щоб примусити сумських депутатів станцювати під їхню дудку (прийняти потрібне рішення про оренду), відразу після Дня Перемоги посадили обласний центр на холодну пайку — позбавили гарячої води. Напевне, ті, хто санкціонував відключення гарячої води в трьохсоттисячному місті, живуть у власних заміських палацах і житлових будинках з автономними міні-котельнями, і тому проблеми пересічних городян їм навряд чи зрозуміті.

Як кажуть: «Не так страшні пани, як паненята». Тим скільки не дай — все буде мало.

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

Про заходи щодо посилення соціального захисту громадян України, які зазнали переслідувань за правозахисну діяльність

З метою відновлення соціальної справедливості та посилення соціального захисту громадян України, які зазнали переслідувань за правозахисну діяльність у колишньому СРСР, на підтримку ініціативи правозахисних громадських організацій постановляю:

1. Заснувати довічні державні іменні стипендії громадянам України, які зазнали переслідувань за правозахисну діяльність у колишньому СРСР.

2. Кабінету Міністрів України подати пропозиції щодо розміру та порядку призначення довічних державних іменних стипендій, зазначених у статті 1 цього Указу.

3. Комісії у справах Державного лікувально-оздоровчого управління вирішити питання щодо забезпечення медичного обслуговування осіб, зазначених у статті 1 цього Указу, Державним лікувально-оздоровчим управлінням.

4. Рекомендувати Генеральній прокуратурі України прискорити підготовку і розгляд матеріалів щодо реабілітації громадян України, які були засуджені в колишньому СРСР за правозахисну діяльність, з урахуванням висновків міжнародних правозахисних організацій.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 8 червня 2001 року.
№ 411/2001.

■ **Ночуха**

І ми не ликом шиті 4. Нема

В паровоза зупинки

Коли Придніпровською залізницею почав курсувати дослідний зразок електровоза ДЕ1, залізничники з полегшенням зіткнули. Ще б пак: з'явився перший вітчизняний тягач потужністю 850 кіньських сил, спроможний перевозити 5000 тонн вантажу. І з'явився дуже до речі, бо російські електровози на наших магістралях експлуатують уже по 30—35 років, і їм уже час на відпочинок. Закуповувати нові за наявного в нас потенціалу нерозумно й невигідно. Тому державні мужі й розпорядилися налагодити виробництво вантажних електровозів на базі НВО «Дніпропетровський електровозобудівний завод» (ДЕВЗ). Зробити це було непросто. Такого типу машини заводчани раніше не випускали — вони виробляли кар'єрні електровози для ГЗКів, а до того ремонтували паровози. Добре, що на відоме в колишньому Союзі підприємство працював і працює науково-дослідний проектно-конструкторський інститут електровозобудування (НДПКІЕ), який входить до складу НВО. Його досвідчені фахівці й створили ДЕ1 й (на знімку) — перший зразок вантажного електровоза для залізничників. Сьогодні таких машин уже шість. Утім, не таких, а вдосконалених і модернізованих після випробувань та експлуатації на згаданий Придніпровській магістралі.

Цього року дніпропетровці виготовлять 10 машин і, по суті, забезпечать себе роботою на багато років: «Укрзалізниця» для поновлення парку потрібно сотні електровозів. А це означає, що замовлення матимуть ще й десятки постачальників комплектувальних деталей. До речі, серед партнерів ДЕВЗ — виробник електрообладнання Siemens.

Керівництво заводу зуміло зберегти не тільки виробничі потужності, а й соціальну базу. Підприємство оновлюється, впорядковується і навіть будує власний житловий будинок.

За твердженням генерального директора НПО «ДЕВЗ» Валерія Чумака, колективом під силу виготовляти до 100 електровозів на рік. Але за однієї «маленької» умови: якщо буде реконструйовано більшу частину цехів. Над цим заводчани вже працюють, але катастрофічно бракує коштів. І щойно потенційний замовник закупить велику партію ДЕ1, виробники зможуть розгорнути серійне виробництво.

— Ми працюємо й на перспективу, — каже заступник директора НДПКІЕ Володимир Сависько. — У виробництві перебуває дослідний зразок електровоза ДЕ2 для пасажирських перевезень, готуємо технічну документацію для випуску ДСЗ (вантажно-пасажирські перевезення)...

...Нема і не передбачається в паровоза зупинки...

Іван ІЛЛЯШ.

Дніпропетровськ.

(Далі буде.)

Фінансова звітність "ІНГ БАНК УКРАЇНА"

Звіт про прибутки та збитки КБ на 1 квітня 2001 року Форма N2-КБ "ІНГ БАНК УКРАЇНА" Київ			Зведений балансовий звіт КБ (з даних 02 файлу) на 1 квітня 2001 року Форма N11-КБ "ІНГ БАНК УКРАЇНА" Київ		
(тис.грн.)			(тис.грн.)		
Символ	Стаття доходів	Усього	Статті балансу	Усього	
				01-04-2001р.	
1.1	Процентні доходи	4,152	АКТИВИ	244,331	Нето: нараховані доходи до отримання
1.2	Процентні витрати	(1,626)	Готівкові кошти	742	Інші активи
1	Чистий процентний дохід	2,526	Банківські метали	-	Резерв під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку
2.1	Комісійні доходи	3,527	Дорожні та інші чеки	-	Нето: інші активи
2.2	Комісійні витрати	(213)	Кошти в НБУ	34,710	СУКУПНІ АКТИВИ
2	Чистий комісійний дохід	3,314	Кошти в інших банках	14,874	ЗОВОВ'ЯЗАННЯ
3	Дивідендний дохід	-	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	5,364	Кошти банків
4	Результат від торговельних операцій	(1,849)	у т.ч. цінні папери, емітовані НБУ	-	Депозити та кредити банків
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	-	Резерв під знецінення казначейських ЦП	5,364	у т.ч. кредити, отримані від НБУ
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи	-	Нето: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ	-	Кошти клієнтів
7	Інші банківські операційні доходи/збитки	(3,074)	Депозити та кредити в інших банках	-	Інші депозити
8	Операційний дохід	917	Резерв під заборгованість інших банків	658	Боргові цінні папери, емітовані банком
9	Загальноадміністративні витрати	(1,875)	Нето: депозитів, кредитів в інших банках	(658)	Кредити, отримані від міжнародних фінансових організацій
10	Витрати на утримання персоналу	(1,993)	Цінні папери в портфелі банку на продаж	-	Субординована заборгованість
11	Прибуток/збиток від операцій	(2,951)	Резерв під знецінення ЦП на продаж	-	Нараховані витрати до сплати
12	Витрати на сумнівні та безнадійні борги	(1,558)	Нето: цінних паперів в портфелі банку на продаж	-	Інші зобов'язання
13	Прибуток/збиток до оподаткування	(4,509)	Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	28,558	СУКУПНІ ЗОВОВ'ЯЗАННЯ
14	Податок на прибуток	-	Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	-	КАПІТАЛ
15	Прибуток/збиток після оподаткування	(4,509)	Нето: цінних паперів на інвестиції	28,558	Статутний капітал
16	Непередбачені доходи/витрати	-	Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	156,762	Зареєстрований статутний капітал банку
17	Чистий прибуток/збиток банку	(4,509)	Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	3,358	Несплачений зареєстрований статутний капітал банку
			Нето: кредитів та фінансового лізингу (оренда), які надані клієнтам	153,404	Нето: сплачений зареєстрований статутний капітал банку
			Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	-	Капіталізовані дивіденди
			Основні засоби та нематеріальні активи	8,052	Викуплені власні акції
			Зношення основних засобів та нематеріальних активів	3,962	Результат минулих років
			Нето: основні засоби та нематеріальні активи	4,090	Прибуток минулого року, що очікує затвердження
			Нараховані доходи до отримання	1,717	Збитки минулого року, що очікують затвердження
			Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	-	Емісійні різниці
					Загальні резерви
					Результат поточного року
					СУКУПНИЙ КАПІТАЛ
					СУКУПНІ ЗОВОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ
Голова Правління	Роберт Сі. С. Грант		Голова Правління	Роберт Сі. С. Грант	
В.о. Головного бухгалтера	Чечоткіна В.С.		В.о. Головного бухгалтера	Чечоткіна В.С.	

Акціонерне товариство закритого типу «Страхова компанія «Сузір'я»
(місцезнаходження: 03037, м. Київ, вул. Освіти, 4; тел./факс 239-29-95)
повідомляє про збільшення статутного фонду на 500000 грн. шляхом реінвестиції дивідендів за підсумками 2000 року. (Протокол № 52 від 25.04.01 р.): кількість акцій — 50000 шт., номінальна вартість — 10 грн.: загальна сума випуску — 500000 грн. У випуску тільки прості іменні акції. Заяви від акціонерів у разі згоди на реінвестицію дивідендів приймаються з 25.04.01 р. по 10.06.01 р. Додатково випущені акції можна отримати до 30.11.01 р. за місцезнаходженням Товариства.

Арбитражный суд Донецкой области (г. Донецк, ул. Артема, 157) возбудил дело № 18/1136 о банкротстве ЗАО «Машиностроитель» (83901, г. Моспино, ул. Заводская, 1, р/с 26004301590351 в Проминвестбанке Пролетарского отделения г. Донецка ОКПО 13478418, МФО 334301).
Распорядитель имущества Кравчук Марина Александровна, лицензия № 524 (83000, г. Донецк, ул. Горького, 146/214, т.3450201).
Заявления кредиторов и санаторов принимаются на протяжении месяца со дня публикации объявления.

ТОВ ПІЛОТ повідомляє про ліквідацію. ЄДРПОУ 24249158. Претензії приймаються в місячний термін. Тел. 274-98-43. Адреса: м. Київ, вул. г. Дніпра, 32-6, кв.43.

ООО «Гелиос», код ОКПО 31233773, сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение 1 (одного) месяца по телефону 17-55-75.

Товариство з обмеженою відповідальністю — спільне Українсько-Ізраїльське підприємство «АГРОЦЕМЕНТ» (ТОВ СУП «Агроцемент»)
код ЗКПО 31041618 повідомляє про свою реорганізацію шляхом приєднання до **ТОВ «СУП «Азобуд-В»**. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення, м. Вінниця, вул. 9 січня, 46, тел.32-30-26.

Правління ВАТ «Овруцький молочноконсервний комбінат»
повідомляє, що загальні збори акціонерів відбулися 10 серпня 2001 р. за адресою: Україна, Житомирська обл., м. Овруч, вул. Б. Хмельницького, 92 актовий зал комбінату. Початок зборів об 11 годині. Реєстрація з 9.30 до 10.30.
Порядок денний:
1. Звіт голови правління ВАТ про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за перше півріччя 2001 р.
2. Прийняття Статуту ВАТ у новій редакції.
3. Обрання та відкликання членів спостережної ради ВАТ.
4. Про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів ВАТ.
5. Про створення ТОВ «Овруцький молочно-консервний комбінат» та затвердження його Статуту.
6. Про створення ДП «Олевський маслозавод». Для реєстрації необхідно мати паспорт або документ, що посвідчує особу. Для представників акціонерів-доручення на право участі у зборах.
Правління ВАТ «Овруцький молочноконсервний комбінат».

Шановні акціонери ВАТ «Енергопостачальна компанія Одесаобленерго»!
Компанія «FOSTER GROUP MANAGEMENT INC.» та Компанія «PRIZE FINANCIAL GROUP L.L.C.», що сукупно володіють пакетом акцій ВАТ «Енергопостачальна компанія Одесаобленерго» в розмірі більше, ніж 10%, у відповідності до ст.43 Закону України «Про господарські товариства» та Статуту ВАТ «Енергопостачальна компанія Одесаобленерго» повідомляють про скликання позачергових зборів акціонерів ВАТ «Енергопостачальна компанія Одесаобленерго», які відбудуться 02 серпня 2001 року об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Січневого повстання, 11-а, готель «Салют», конференц-зал, 7-й поверх.
Реєстрація учасників зборів відбудеться з 9.00 до 10.30 2 серпня 2001 року за місцем проведення зборів.
Порядок денний:
1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності за 2000 рік.
2. Звіт Спостережної ради за звітний період.
3. Звіт ревізійної комісії про результати фінансово-господарської діяльності за 2000 рік.
4. Вибори Голови правління, вибори Правління ВАТ «Енергопостачальна компанія Одесаобленерго».
5. Вибори Спостережної ради ВАТ «Енергопостачальна компанія Одесаобленерго».
6. Про передачу структурного підрозділу ВАТ «Енергопостачальна компанія Одесаобленерго» Одеських теплових мереж до комунальної власності.
Для участі в зборах акціонерам необхідно мати:
Для фізичних осіб — паспорт або інший документ, який посвідчує особу;
Для уповноважених осіб фізичних або юридичних — паспорт (документ, що посвідчує особу) та довіреність, оформлену згідно чинного законодавства України.
Довідки за телефоном: (044) 238-64-64.

Арбітражний суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушив справу № 24/160-6 Про визнання банкрутом Малоого колективного підприємства «Елінт» (код ЄДРПОУ 21506784, юридична адреса: 03151, м. Київ, вул. Електриків, 34, р/р 26002301255562 у Московському відділенні УАК ПІБ, МФО 322175).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Демчука Олександра Миколайовича, ліцензія № 000154 від 26.01.2000 року.
(тел.: (8-050) -311-9600, факс (044) -263-3287).
Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Мале приватне підприємство «МедТехСервіс» (ідентифікаційний код 21155710) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Арбитражным судом Кировоградской области ухвалюю по справі № 24/05-01/2221/10-233 від 30.03.2001 р. відкрита ліквідаційна процедура щодо банкрута Відкритого акціонерного товариства «Гайворонське районне підприємство по матеріально-технічному забезпеченню «Райагропостач», село Хашувате Гайворонського району Кировоградской області.
Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Грицюка Віктора Вікторовича (ліцензія Міністерства економіки України № 433 від 26.02.2001 р.), який проживає за адресою: Кировоградська область, смт. Голованівськ, вул. Пушкіна, буд. 141.

Правление Закрытого акционерного общества «АЛЬТАИР»
уведомляет о проведении очередного собрания акционеров, которое состоится 8 августа 2001 года в 10 часов по адресу: 84619, Донецкая обл., г. Горловка, ул. Минина и Пожарского, 60.
Повестка дня:
1. Отчет председателя правления о работе ОАО за 2000 год.
2. Отчет председателя наблюдательного совета за 2000 год.
3. Отчет председателя ревизионной комиссии о проделанной работе за 2000 г.
4. Утверждение годового отчета и баланса за 2000 год.
5. Выборы членов правления.
6. Выборы членов наблюдательного совета.
7. Выборы членов ревизионной комиссии.
Регистрация состоится 08.08.2001 г. с 8.00 до 10.00, при себе иметь паспорт, а представителям доверенность, оформленная в соответствии с законодательством.

ВАТ «Теофіпольський цукровий завод»
Україна, Хмельницька обл., смт. Теофіполь, вул. Жовтнева, 12
Повідомляє:
У відповідності з рішенням Спостережної ради ВАТ «Теофіпольський цукровий завод» від 08.06.2001 р. (Протокол № 12 від 08.06.2001 р.) були призупинені повноваження голови Правління — Генерального директора ВАТ «Теофіпольський цукровий завод» — Співака Михайла Петровича та членів Правління, до моменту проведення наступних загальних зборів акціонерів ВАТ «Теофіпольський цукровий завод».
З 08.06.2001 р. виконуючим обов'язки Генерального директора призначено Іщука Вячеслава Михайловича.
В зв'язку з призупиненням повноважень голови Правління — Генерального директора ВАТ «Теофіпольський цукровий завод», з 08.06.2001 р. будь-які документи, підписані Співаком М. П. в якості голови Правління — Генерального директора та членами правління, вважаються недійсними і не мають юридичної сили.
Т.В.О. Генерального директора ВАТ «Теофіпольський цукровий завод Іщук В.М.

До уваги акціонерів ВАТ «Теофіпольський цукровий завод»!
ВАТ «Теофіпольський цукровий завод» повідомляє про скликання чергових загальних зборів акціонерів, що відбудуться 30.08.01 р. о 12.00 за адресою: Хмельницька обл., смт. Теофіполь, Будинок культури цукрозаводу.
Порядок денний:
1. Звіт правління за підсумками фінансово-господарської діяльності Товариства в 2000 році.
2. Звіт Спостережної ради та ревізійної комісії про підсумки фінансово-господарської діяльності Товариства в 2000 році.
3. Затвердження річного звіту та балансу Товариства за 2000 р.
4. Затвердження порядку розподілу прибутку Товариства за 2000 рік та фінансового плану (плану доходів і витрат) на 2001 рік.
5. Затвердження змін до статуту та внутрішніх положень Товариства шляхом викладення їх у новій редакції.
6. Про затвердження рішення Спостережної ради щодо призупинення повноважень голови та членів правління Товариства. Про обрання нового складу правління.
7. Про перебування складу Спостережної ради та ревізійної комісії Товариства.
Реєстрація акціонерів та їх представників буде проводитись з 10.00 до 11.45 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам необхідно мати при собі паспорт або інший документ, що засвідчує особу. Представникам акціонерів додатково потрібно мати доручення, оформлене згідно з вимогами чинного законодавства.
Т.В.О. Генерального директора ВАТ «Теофіпольський цукровий завод Іщук В.М.

Арбитражным судом Киевской области (01033, м. Київ, вул. Желявська, 58б) порушено справу № 73/11Б-2000 від 30.05.01 р. за позовом малого державного підприємства «ТВЕЛ» про визнання банкрутом малого приватного виробничого сільськогосподарського підприємства «Мілка» (Київська обл., м. Рокитне, вул. 8 Березня, 21).
Розпорядник майна — Титаренко Микола Олександрович, ліцензія № 43, тел. 227-15-67.
Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 24, кв. 18.

Із життя відпочивальників

Проблема в конверті

Краса Криму загальновідома: розкішні ландшафтні парки, чудові природні зони, незабутнє море. Незліченна кількість санаторіїв, будинків відпочинку, пансіонатів можуть прийняти на рік мільйони відпочивальників. Але з кожним роком до Криму їде дедалі менше людей. Звичайно, дається взнаки й економічний чинник (немає змоги оплачувати відпочинок, що подорожчав) і альтернатива у вигляді заморських курортів. Але ж є ще й профспілкові оздоровниці. Ось про них і піде мова.

Трохи відпочивши в одній з них, я впевнено можу стверджувати, що працівники цієї сфери роблять усе, щоб відпочивальники більше не приїздили. Ви здивовані? Робіть висновки самі.

Ви купили путівку. В ній обумовлюється лише термін вашого відпочинку і написано адресу оздоровниці. Тоді як вона має бути договором, у якому вказано зобов'язання сторін. Інакше адміністрація може поселити вас далеко не в ті умови, яких ви чекали. Ну поскандалите пару днів. Якщо буде дуже набридати, через тиждень вас переселять у зручніше місце.

Не завадить вказувати в путівці все, що відпочивальник має взяти з собою (аж до рушника), тому що рівень сервісу і умов скрізь різний.

Якщо путівка до санаторію, то вас чекає ще й лікування. Його призначає лікар, залежно від можливостей санаторію. Лікування має визначитися лікарем за місцем проживання, і надаватися в санаторії в тому обсязі, який вам потрібен. А не «середній рівень лікування». Оздоровчим закладам можна, наприклад, присвоювати «зірки». Купуючи путівку, скажімо, в «дві зірки», люди знатимуть, на які саме умови можуть розраховувати.

І ще кілька замальовок.

На ПБК — проблеми з місцями для піших прогулянок. Нижня дорога, яка з'єднує санаторії від Ялти до Алупки, не має тротуарів і небезпечна для пішоходів. Практично до всіх санаторіїв ведуть східці, круті підйоми, різкі повороти

стежок... Прогулянкову зону можна поліпшити, якщо ліквідувати паркані між санаторіями на набережних, звільнити їх від лоткової торгівлі і додати освітлення.

Багато хто приїжджає в Крим на машинах. Проблема в тому, що стоянок з охороною практично немає, тому автомобілі ставлять під вікнами корпусів. Відпочивальники поглинають бензинові пари і слухають гуркіт працюючих двигунів.

Людні місця заповнили імпровізовані шашличні. Малопримемний запах розноситься на десятки метрів. Вимоги до якості їжі в шашличних мають бути не менш жорсткими, ніж до страв у закладах громадського харчування. На територіях оздоровниць — величезна кількість бродячих собак і котів. Бійки, вищання, гавкання цілу добу не сприяють відпочинку.

Вартість ось такого відпочинку дорівнює вартості гарного, приемного і ситого відпочинку в Болгарії чи Туреччині в готелі з чотирма зірками.

В. ЯНОВ.

Київ.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Хто поверне борги?

Державно-кооперативний проектно-пошуковий інститут «Дніпроагропроект» виконує замовлення на виготовлення проектно-кошторисної документації для сіл Дніпропетровської області. Має дебіторську заборгованість 1,160 мільйона гривень, що дорівнює двом річним планам проектно-пошукових робіт. Указом Президента «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектору економіки» колишній КСП реформовано й створено нові сільськогосподарські організації. До того ж у багатьох з них відсутні правонаступники, а отже, нікому відповідати за борги. Шість років інститут звертається до арбітражних судів

із заявами на предмет повернення боргів за виконані проектно-пошукові роботи. Інститут виграв 106 позовів на загальну суму 796,3 тисячі гривень.

Та з прийняттям Закону «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», що набрав чинності з 1 квітня цього року, комерційні банки, в яких були платіжні вимоги інституту з рішеннями арбітражних судів про повернення боргів, повертають ці документи до інституту. Але в нас немає боргів перед бюджетом і небюджетними фондами, тому, на мою думку, цей закон до госпрозрахункових організацій не має жодного стосунку.

То чому ані Кабінет Міністрів України, ані Міністерство аграрної політики не думають, у якій спосіб колективні сільськогосподарські підприємства повертатимуть своїм кредиторам борги, що нагромадилися з моменту утворення незалежної України? Що робити підприємству з поверненими документами з комерційних банків за боргами колишніх колгоспів і радгоспів? На ці запитання не відповідає і Національний банк України.

В. В'ЯЗОВСЬКИЙ,
заступник директора
з економічної роботи.

Дніпропетровськ.

Запитуєте — відповідаємо

Дещо про договір оренди землі

Чи можна змінити умови договору оренди земельного паю, припинити чи розірвати цей договір?

Василь КОВАЛЬЧУК.

Київська область.

Змінити умови договору оренди земельної частки (паю) можна за взаємною згодою орендодавця та орендаря. Якщо хоча б одна сторона виступає проти внесення змін, то спірні питання треба вирішувати через суд.

Припиняє свою дію договір оренди в таких випадках: закінчення терміну його дії; розірвання договору оренди за взаємною згодою; дострокове розірвання на вимогу однієї зі сторін і за рішенням суду (так буває в разі невиконання обов'язків сторін, випадкового знищення чи пошкодження землі, якщо це перешкоджає її використанню за договором); перехід земельної ділянки у власність орендаря; примусова викупівля (вилучення) земельної ділянки, якщо є така суспільна потреба (це питання регулює законодавство України); смерть орендаря, засудження його до позбавлення волі та відмова його родичів-спадкоємців від виконання договору оренди; ліквідація юридичної особи — орендаря (тобто підприємства, яке орендувало землю).

Достроково розірвати договір оренди земельної частки (паю) можна за таких умов: за взаємною згодою сторін; за рішенням суду в разі невиконання обов'язків сторін; у разі випадкового знищення чи пошкодження земельної ділянки, якщо це істотно перешкоджає її використанню.

За законом, зміна власника земельної ділянки не вимагає внесення змін у договір оренди або його розірвання (якщо така угода не передбачає інших умов). Тому, укладаючи договір оренди, доцільно внести до нього такий пункт, який дозволяв би новому власникові земельної ділянки наполягати на перегляді договору або на достроковому припиненні його дії. Змінити умови договору оренди або розірвати таку угоду можна тільки після того, як орендар завершить цикл сільськогосподарських робіт. Якщо одна зі сторін не бажає продовжити термін оренди, то про це потрібно письмово повідомити іншу сторону не пізніше як за 3 місяці перед закінченням терміну дії договору.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Тема для розмови

Про Ємелю-дурника і...

Нашій доньці Даринці лише рік. Але вона, попри нашу заборону, вже дуже любить дивитися телевизор. Особливо мультфільми: просто якась магічна сила притягує дитину до екрана. Ми приходимо додому з роботи доволі пізно, тому нечасто дивимось телевизор разом. Але 29 травня дитячу вечірню казку на Першому Національному слухали всією сім'єю. І хоча в такому юному віці діти ще не зовсім розуміють, про що йдеться, мене, як маму, збентежило кілька речей. Не могу заспокоїтися і дотепер.

Це була казочка «Про Ємелю-дурника». Але чомусь українським дітям на Першому Національному каналі її показували російською мовою. Не те, щоб я була проти російської взагалі, чи цієї казки зокрема. Ні, я хочу, щоб моя донька знала багато мов, і російську в тім числі. Питання в іншому.

Ві не помічали, що громадяни України, які говорять українською, часто толерують, коли на телебаченні та в інших ЗМІ наші міністри й інші державні службовці під час виконання своїх обов'язків як державних службовців розмовляють «общепонятним языком»? Я відхиляю зауваження, що українську мову дуже складно вивчити. Вважаю, що рівень інтелігентності, обов'язковий для таких відповідальних державних посад, уможлиблює вивчення ними такої «сестринської» до російської мови, як українська. Змогли, наприклад, розв'язати цю проблему в Литві, не дурніші ж наші чиновники за литовськіх?

Але, вибачте, я відхилилася від теми про дітей і телебачення. Як українка і свідомо громадянка, хочу запитати: чи можу я нині в Україні реалізувати своє конституційне право — мати хоча б один канал телебачення, де мовлення велось б винятково українською? Я не вимагаю забагато. Чи, може, чогось не розумію: я юрист, а не історик. Але на відміну від керівництва Першого Національного, я не вважаю, що казка «Про Ємелю-дурника» «сприяє розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій та культури» (цитую статтю 11 Конституції України)!

Я, можливо, і не порушувала б цього питання. Якби не хотіла, щоб формування та становлення самосвідомості та мови моєї дитини відбувалися в одному мовному середовищі — українському. На жаль, на державному каналі українського телебачення є лише одна «Вечірня казка». І чомусь у програмах для дітей російського ТБ ніколи не показують казок українською мовою.

Катерина СИМЧИЧ.

Київ.

Напишу вам і я

Надіями

й чеканнями

Я не «зраджую» вашій газеті вже давно: із задоволенням читаю її з лютого 1991 року. І вважаю, що останнім часом вона стала ще цікавішою, особливо люблю рубрику «Дошка пошани».

Я — людина вже стара, мені 80. Живу сама, адже троє моїх дітей вже мають свої сім'ї, живуть далеко і приїжджають нечасто. Так і живу надіями та чеканнями. Кожного дня з нетерпінням чекаю листонішу, який приносить мені вашу газету, а в щасливу днину й листа від дітей та онуків.

Багато різних негод перенесла в житті, але страшніших за старість та самотність немає. Отож шукаю розраду у вашій газеті, слухаю радіо. Прошу вас: більше пишіть про село. Селяни дуже незадоволені земельною реформою. Вона не продумана і життя селянам легшим не зробила. Через таку недолугу реформу половина селян стали безземельними та безробітними. Села старіють, люди вимирають, культура занепадає. Все не як у людей...

Марія ІВАШИНА.

Кізілівка
Чорнухинського району
Полтавської області.

Спить чиновник, спить закон

Читаю «Голос» десять років, та сьогодні хочу висловити свої думки. 2000 року було ухвалено Закон «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», який набрав чинності 1 січня 2001 року. Всі потрібні документи для призначення «заслуженої» пенсії я подав ще в січні. Та минуло п'ять місяців, а про гроші ні слуху ні духу. В пенсійному відділі кажуть, що процес гальмує столиця. Видно, чиновники не поспішають виконувати закон. Чи це черговий «розіграш»? Зробіть добру справу: поторкайте чиновників, розбудіть. Від імені всіх пенсіонерів прошу. А то, боюся, не доживемо.

Павло ОВСІЄНКО.

Вознесенськ
Миколаївської області.

Тяжко, як ніколи

По допомогу звертаюся до вашої газети, яку передплачую багато років. Я — інвалід Великої Вітчизняної війни, та не подумайте, що хочу чогось для себе. Ні. Ми з дружиною виховуємо онука, який велінням долі залишився без батьківського піклування. Олексій — 1986 року народження. Любить музику. Але через тяжке матеріальне становище у мене немає змоги не лише вчити його, а й одягати. Навіть у поношені речі. Тому прошу допомоги моєму онукові, хоча б одягом (розмір 46—48) і взуттям (розмір 43).

Я пройшов усю війну і переніс всі трагедії того часу. Але тепер нам важко, як ніколи. Дякую всім за чуйність і доброту!

Петро ЖОВТОБРЮХ.

Черкаси.
Від редакції. Щодо адреси телефонуйте.

«Сорока-воровка...»

Коли я — пенсіонер, ветеран праці й учасник війни — читаю закони і постанови, то обурююся, як же нас ошуковують! Для того, щоб отримати зароблені своїми руками і віддані на зберігання державі гроші, нам постійно ставлять якісь умови. То треба дожити до ста років, то вже до вісімдесяти, то бути інвалідом війни, то... Але, даруйте, коли ми клали ці гроші до Ошадбанку, нас ніхто не запитував, скільки нам років і хто ми такі. І гроші у всіх були однакові. То який може тепер бути вибір: тому дам, а тому не дам? Якщо повертати вклади, то всім. Так буде справедливо.

А той, хто придумав, що гроші потрібні людині лише у сто років, хай працює й надалі. Але зарплату хай йому виплачують лише тоді, як стукне 100. Якщо доживе. Може, тоді таких «чудокрюкотворців» стане менше...

Олександр БІЛАН.

Будище
Лисянського району
Черкаської області.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Другий Всеукраїнський фестиваль і конкурс «Голос України»

Сумчани — тимчасові господарі Національного палацу «Україна» у Києві зустріли гостей — земляків-киян, усіх своїх глядачів-шанувальників чудовими виставками. Великою і багатогранною — з творів членів обласної організації Спілки художників України, та художників-аматорів «Мальовнича Сумщина», а також з виробів декоративно-ужиткового мистецтва, котрі розмістили у галереях першого поверху палацу. А фойє другого поверху заповнили етнографічні експозиції з «Народних джерел». Тут так само були твори і заслужених майстрів народної творчості, і численних аматорів. Це справді дивовижні твори художнього ткацтва, декоративного розпису, вишивки, писанкарства, різьблення на дереві, лозо- і соломоплетіння, дерев'яної

скульптури, гончарства. Не встигали давати пояснення зачарованим глядачам директор Владислав Терентьев та наукові консультанти виставки.

Отож, ще до початку концерту глядачі вже були одухотворені, зачаровані мистецтвом цього слобожанського краю. А у глядацькій залі на них чекали «Перлини Сумщини». Так досить сміливо і впевнено назвали учасники свій концерт.

Бажання сумчан показати себе якнайкраще одразу ж було помітне у своєрідному і не схожому на початки інших звітних концертів пролозі «Розквітай, рідна земле». Висока честь виконати його випала академічному хору та естрадно-симфонічному оркестру Сумського вищого училища мистецтв і культури імені Д. Бортнянського. А далі дещо схожі, але також своєрідні й виразні, на сцені плавно й урочисто піднесено йшли красиві, святкові фольклорні номери. Щедрі й

Полонили душі й серця

щирі оплески під час виконання і радісно-бурхливі — по закінченню свідчили: учасникам звіту дісталися душі й серця глядачів.

Тепло дякували глядачі за майстерність багатом самобутнім колективам.

Справжньою перлинкою концерту була чотирирічна Маринка Нестеренко з селища Липова Долина. Ось тільки гумореску, можливо, добрали їй не за віком — про те, якими стають штани у мисливця, коли він несподівано зустрічається з хижим звіром... А може, інший твір не так сприйняли б глядачі? Хтозна.

Чого не було, що є у звітах майже всіх областей, — заглиблення в минулину. Не бравували і не хизувалися сумчани своїми професійними майстрами мистецтв. Та це аж ніяк не позначилося на змістові і творчому почеркові концерту-звіту. Ось тільки спірним залишився хіба що один номер. Це усміш-

ка Остапа Вишні «Чукрин і чухраїнці», яку виконав заслужений артист України Василь Будяньський. Відомий твір не наче трохи присоромив глядачів — нинішніх українців — схожістю з героями гуморески, які живуть за принципами: якби знав, забув, спізнився, якось воно та буде, я так і знав. Але, як на наш погляд, цей твір аж занадто сучасний і доречний. Бо чи не забагато ми, даруйте, правий великий Вишня, й нині довго чухаємося, налаштовуючи своє життя-буття. Проте, як добре, що співаємо і щиро сердно сміємося при цьому з себе. А це воістину ознака сили і безсмертя нашого народу! І воістину безмежного його потенціалу. Що промовисто засвідчив старанно підготовлений творчий звіт Сумської області. Зовсім, з'ясується, не сумної...

...А лауреата редакційного конкурсу ми вже назвали у вчорашньому номері. Детальніше

про Олену Довбиш — в одному з наступних номерів.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У наших колег

«Око ратуші» бачить усе

За участю міського голови Чернівців Миколи Федорука в старій частині об'єкту, навпроти одного з корпусів Національного університету, відкрито фотогазету «Око ратуші».

Старе місто нічого подібного донині не бачило. Звичайно, на Буковині, так як і скрізь свого часу, були «дошки пошани» із суворими обличчями особливо достойних. Нова фотогазета зовсім інша.

По-перше, для нас це — важлива подія, адже куратором проекту виступив власний кореспондент «Голосу України» по Чернівецькій області Василь Бабух. (Нагадаємо: він ще й — оригінальний фотохудожник). По-друге, світліни постійної експозиції дишають життям, вони сюжетні, настроєві, отже, нічим не нагадують колишні «дошки». На відкритті «Ока ратуші», окрім міського голови, у цьому пересвідчилася група підтримки. В її складі — головний архітектор міста В'ячеслав Кишлярук, спонсор першої вітрини ректор Фінансово-юридичного інституту Михайло Маніліч та журналістський корпус обласного центру. Редакція фотогазети подякувала за підтримку всьому поважному товариству, а також редакції газети «Чернівці» (комп'ютерне забезпе-

чення), дизайнеру Володимиру Гиндичу. І, звичайно, газеті «Час» — за придулок. Адреса тимчасова, адже фотогазета сподівається з часом отримати більш комфортні стіни.

Першу порцію візуальної інформації розміщено навпроти університетського корпусу, що в ньому колись навчався Іван Франко. Проте це — не єдина вітрина, з якої земляків систематично вітатимуть образи улюбленців. «Око ратуші» згодом дислокуватиметься і в інших вигідних для споглядання місцях. Фотогазета вже запросила до співпраці всіх, кому небайдужа доля рідного міста. Вона зацікавлена також у фотоаматорах. Художникам об'єктиву пообіцяли, що друк талановитих знімків здійснюватимуть безкоштовно. А з нинішніх стендів глядачам посміхаються космонавт Леонід Каденюк, знамениті обличчя чернівецької «алеї зірок», науковці, викладачі, археологи. Добрі люди, без яких цей край — не край.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Спробував і виграв

Наша людина із Пустомит

Петро Турко, учитель-пенсіонер із Пустомит, вдруге отримав приз «Голосу України» — шапку від хуторфірми «Тисмениця». (А що? Готуй «сани» влітку).

Нашу газету він і вся його сім'я читають від першого номера. А Петро Миколайович ще й активно використовує публікації як інформаційну базу, що стає в пригоді учителям історії, політкомментаторам на громадських засадах, який захищає інтереси людей праці, і авторів численних публікацій у місцевих і всеукраїнських газетах. Наш читач (і колега) має підшивку із тих номерів, де опубліковані закони України і в разі потреби коментує їх. Ось і цього разу, поки добирався до корпункту «Голосу України», встиг опитати трьох водіїв: чи знайомі вони із законом про автомобільний транспорт, який ставить високі вимоги до власників транспортних засобів і перевізників. Не читали, не знають. Кепсько! Петро Миколайович порадив їм звернутися до «Голосу України» і на ходу провів «лікнеп».

Із нашої газети він черпає багато статистичних даних для своїх лекцій і виступів. Не пропускає зустрічей із кандидатами в депутати різних рівнів і

завжди ставить запитання, які потребують фахової відповіді, дискусії.

До «політлікнепу» він вдається ще й тому, що Пустомитівська бібліотека через нестачу коштів не передплатує ніяких газет, окрім районки.

Попри всі вітчизняні негаразди Петро Миколайович залишається категоричним противником виїзду за кордон. Він читав нотатки Анатолія Марциновського про італійських заробітчаних і передавав публікації тим, хто ще має ілюзії.

— Семеро наших учительок поїхали за кордон на заробітки. Одна повернулася з Італії і розповідала про «дикий світ». Працювала по 14—16 годин за добу. Усе, що вони там заробляють, потім витрачають на лікування...

Ми домовилися із Петром Миколайовичем про те, що найближчим часом він поділиться своїми міркуваннями на сторінках газети.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

Залишайтеся з «Голосом» і ми допоможемо вам

До 15 червня триває акція з надання безоплатної юридичної допомоги, під час якої вже отримали допомогу близько ста наших передплатників. А це безоплатні консультації з трудового, пенсійного, цивільного та інших галузей права, підготовка позовних заяв, скарг, клопотань у справі та запитів до різноманітних органів та відомств. Для отримання допомоги потрібно звернутися до редакції письмово або особисто із зазначенням конкретної проблеми та надати (за потреби) копії відповідних документів. Підставою для надання допомоги є квитанція на передплату газети «Голос України» на друге півріччя або весь 2001 рік. Поспішайте передплатити газету та отримати необхідну вам юридичну допомогу.

Про «Голос» — у повний голос

Було чим по-доброму хвалитися власкорові «Голосу України» Михайлові Василяшк: газета була першим незалежним виданням України. Прикладом свободи слова і незалежного, розмаїтого висвітлення життя держави без оглядки на чини і трони.

«Голос» має численних друзів та шанувальників. Вітали її добрими побажаннями голова Хмельницької обласної ради Микола Приступа, народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони Адам Чикал, президент обласного відділення Асоціації міст України, міський голова обласного центру Михайло Чекман, голова постійної комісії обласної ради з питань АПК, голова Дунаєвської райдержадміністрації, кандидат педагогічних наук Антон Бугерко, голова спілки промисловців

і підприємців області, лідер об'єднання НДП Іван Дунець, член Хмельницького міськвиконкому, депутат облради, президент асоціації «Якість Поділля» Василь Любецький, керівники правоохоронних та господарських структур.

Авторитет газети і солідний тираж на Хмельниччині — не випадковість. Видання цікаве, принципове і корисне. А ще на Поділлі всі знають: газета допомагає своїм читачам, обстоює їхні інтереси. Корпункт ось уже десять років поспіль кожної суботи веде прийом читачів із різних складних питань. Так «Голос» став

говорили у Хмельницькому власні кореспонденти центральних ЗМІ. Нагод було кілька: це професійне свято, десята річниця виходу парламентської газети «Голос України», її корпункту на Поділлі

популярним, має свою постійну читачку аудиторію.

Того дня відбулися також звітно-виборні збори обласного об'єднання власних кореспондентів загальнодержавних ЗМІ у Хмельницькій області «Укрпреса». На наступний п'ятирічний термін головою правління об'єднання знову обрано власного кореспондента газети «Голос України» Михайла Василяшк.

А наступного дня у

Хмельницькому на вулиці Проскурівська, 56 відбулася презентація нового офісу корпункту газети «Голос України». Тут розгорнуто фотовиставку із знімків голосоукраїнських журналістів — фотокореспондента Сергія Ковальчука та власного кореспондента Михайла Василяшк. Виставку присвячено 10-й річниці парламентської газети.

Олександр ХМИЗ.

P. S. Редколегія газети та її Подільський корпункт висловлюють вдячність за допомогу у проведенні святкування голови правління ВАТ «Хмельпиво» Олександрові Лисюку, президентові ЗАТ «Хмельницька кондитерська фабрика «Кондфіль» Василю Любецькому, головам правління ВАТ «Укрелектроапарат» Михайлові Кирпиченку та ВАТ «Агрофірма «Проскурів» — Іванові Рудіку зі щирою надією на подальшу співпрацю.

Редактор номера Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311103. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції:

03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 446-91-37,

441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України